

Už jsem měl na Vyšehradě hrobku

P. Prokop Brož



Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

12/ 2018 / ročník XXVIII / 29 Kč

9 Santa go home

12 Požehnání Adventu

13 Řezbářka z Orlických hor Jarmila Haldová

16 Mariánský sloup na Staroměstském náměstí

Kniha, kterou stojí za to přečíst: Zázrak v Neratově

Z monumentálního kostela zbylo jen torzo a v Neratově žilo pár posledních obyvatel. Dnes na toto poutní místo smíření přijíždějí tisíce lidí a Sdružení Neratov dává naději a práci stovkám lidí s hendikepem. Tuto neuvěřitelnou proměnu, kterou lze bez nadsázky označit za zázrak, způsobil Josef Suchár. Kněz, který až do revoluce nemohl veřejně působit, dokázal pro své smělé plány nadchnout i ostatní. V rozhovoru vypráví o tom, jak se mu Neratov podařilo vzkřísit. Otevřeně a bez frází mluví i o mnoha dalších věcech, které se týkají jeho, víry, služby druhým, společnosti a církve.

Ukázka z knihy:

Záleží na tom, jestli skutečně chceme

Je Neratov místem psychického uzdravení a smíření?

Záleží na tom, jestli skutečně chceme. Věřím, že platí ono biblické: „*Cokoliv svážete na zemi, bude svázáno na nebi. Cokoliv rozvázete na zemi, bude rozvázáno na nebi.*“ Takzvaný Petrův primát, který je v církvi stále přítomný. Podobně jako: „*Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny. Komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.*“

Proto se tady v kostele modlíme každé poledne modlitbu Edith Steinové o smíru a o jednotě v různosti. Prosíme, abychom různost a svobodu každého dokázali ctít, aby je tady Boží milost mohla zasáhnout. I všechny bohoslužby, které tu slavíme, mají v sobě tuto prosbu – aby ji tady lidé našli.

Věřím, že když se modlí lidé, kteří Mu důvěřují, tak je Bůh vyslyší. Konkrétní forma už je na Bohu a na tom daném člověku. On to vždy udělá tak, jak je to pro člověka nejlepší. Bůh jde vždy za člověkem, dělá první krok. Dotek Boží milosti někdy vidím i u lidí, kteří za Ním ještě nejdou. Vidím, jak na ně působí krása tohoto poutního místa, okolní přírody i láska lidí, kteří se tu starají o postižené. A to je síla mnohem větší než naše slabosti!

Řekli o knize:

„*Když se tam zastavíte, ucítíte spojení země a nebe tak silně, že na to nezapomenete. Prosím vás, vezměte děti a jeďte tam. Uvidíte Zázrak nad Čechami.*“

Michal Horáček, prezidentský kandidát



Kde lze objednat?

Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 58,
380 01 Dačice, zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295,
prodejny: Komenského 328, 509 01 Nová Paka,
Velké náměstí 36, 500 01 Hradec Králové.
www.kna.cz, www.ikarmel.cz

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Chtěl jsem farnost
P. Prokop Brož
- 10 **zamyšlení**
Adventní výzva...
- 12 **jak to vidím já**
Mons. Josef Socha
Požehnání Adventu
- 13 **portrét**
Jarmila Haldová
Dost často jsem se
cítila šťastná
- 16 **historie**
K významu Mariánského
sloupu na Staroměstském
náměstí
- 18 **vzpomínka**
Ludmila Jandová
Nevzpouzet se skutečnosti
- 25 **knižní tipy**
Do hlubin rybářovy duše
- 26 **IKD – informace**
Královéhradecké diecéze
- 31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává: Biskupství
královéhradecké, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce: Tiskové oddělení,
Velké nám. 35, 500 01 Hradec
Králové, tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,
Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové, č. ú. 1016004393
/5500, variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531



Slovo úvodem

Bratři a sestry v Kristu, milí čtenáři,

„Každé údolí ať se zvýší a každá hora a pahorek ať se sníží! Co je křivé, ať se napřímí, co je drsné, ať se narovná!“ (Iz 40, 4) Když prorok Izaiáš hovoří o přípravě na příchod Mesiáše, nabádá nás, abychom překonali všechna pokřivení, nerovnosti, omyly a zkreslení, která si vytváříme ohledně Kristova příchodu do našeho života. Izaiášova slova byla varováním pro tehdejší izraelský lid, který si s očekávaným Mesiášem mnohdy spojoval spíše světskou a politickou moc, ale je to upozornění i pro nás: Pán, kterého v Adventu očekáváme, je možná jiný, než jak se nám jeví, jak o něm přemýšlíme, jakého bychom ho chtěli mít nebo jak jsme si ho vysnili.

Adventní příprava na Pánův příchod má spočívat v tom, že se co nejvíce otevřeme autentickému Božímu Slovu. Že budeme podrobně zkoumat svůj život, zda jsme v něm nevystavěli příliš mnoho hor, pahorků a údolí hříchu, které nás vážou k zemi a brání nám v přímé cestě za Kristem. V rovné poušti se nese hlas do velké dálky, ale pokud mu budou v cestě stát kopce a údolí, nemusíme ho vůbec zaslechnout nebo uslyšíme něco trochu jiného, než je řečeno na začátku. Proto se snažme rovnat cestu Božímu Slovu, kterým je On sám. Přemýšlejme o tom, co jsou v našem životě ty pahorky, hory a údolí, o které se často a mnohdy rádi zachytáváme, abychom nemuseli hledět na Pána tak, jak k nám přichází, abychom nemuseli poslouchat všechno, co nám říká. Nebojme se však tyto pahorky snížit a údolí vyvýšit. Vyrovnajme Mu cestu a nechme Boží Slovo volně proudit, abychom je zaslechli věrně a nezkaženě.

Věřím, že nám v tom pomohou meditace a další texty v adventní brožuře, která je pro nás letos opět připravena. Nechme se jejich slovy vést letošním Adventem a prožijme jej v hluboké pokoře a naději.

K tomu Vám ze srdce žehnám!

Váš

biskup + Jan)



Chtěl jsem farnost

Po mnoha letech má královéhradecká farnost Nový Hradec faru i se svým panem farářem. A není to farář ledajaký. Bývalých děkanů pražské katolické Teologické fakulty po světě zase tolik nechodí. Na co se mají tedy novohradští farníci těšit, a o svých dalších plánech, se rozprávěl **P. Prokop Brož**.

” Zavzpomínejte na své dětství a vaši rodinu.

Byli jsme úplně obyčejná rodina. Materiálně jsme nebyli v úplně nejlepší kondici, rodiče museli opravdu počítat, aby nás děti a sebe uživil. Ale my děti jsme to nějak nepocítovaly, protože rodiče nám vytvořili dobré zázemí a také přátelé naší rodiny nám pomáhali. Rodiče tvořili se svými vrstevníky okruh blízkých lidí, kteří si navzájem uměli pomáhat. To přešlo i do další generace, takže jsem mohl vyrůstat v prostředí rodiny, z níž bylo přirozené vycházet do širšího společenství farnosti i obce. Přesah rodiny do farnosti byl pro mě velmi důležitý: zatímco v rodině jsem měl vždy důvěrnou blízkost nejbližších, ve farnosti bylo možné se otevírat stále novým a někdy i cizím vztahům a výzvám. Proto si myslím, že otázka kněžských povolání není jen díky vnitřnímu nastavení rodiny, ale i tomu, že se rodina dokázala otevřít něčemu většímu.

” Váš bratr Jaroslav byl tím prvním, kdo si zvolil duchovní stav. Jak to na vás působilo, když se začal připravovat na kněžství?

S mojí sestrou-dvojčetem jsme nejmladší ze sourozenců. Když měl Jaroslav v roce 1988 kněžské svěcení, tak mně bylo 16 let, tedy jsem byl ve velmi důležitém věku. Byl to nejen čas zcitlivění na lidské vztahy, ale též doba vnitřních voleb a rozhodnutí. Záležitosti spojené s bratrovým jáhenským a kněžským svěcením přišly v době, kdy jsem sám zvažoval, kam v životě dál. Jakkoli na mě působil

pobyt bratra Jaroslava v litoměřickém kněžském semináři cize, přece jen mě na něm něco přitahovalo. Samozřejmě, že svou roli sehrála naše živá a stabilní farnost v Červeném Kostelci s P. Měšťanem v čele, kde se střídali kaplani, kteří vždy přinesli něco nového.

” Ale vraťme se k duchovním povoláním ve vaší rodině. Jaroslava následoval kdo?

” Na fakultě se má hodně číst, vědět, co se děje ve světě a do místní církve zprostředkovávat současné světové panoráma. Farnost je každodennost v životě církve.

Vojtěch šel do semináře dva roky přede mnou. Překvapilo mě to, už proto, že jsme si byli blízcí a já si myslel, že půjde spíše cestou vědeckou. Na bratrovi Vojtěchovi jsem si uvědomil, že rozhodnutí ke kněžství není určováno jen vnějšími vlivy, ale vychází z niterného světa rozlišování, že jde o osobní rozhodnutí. Oba bratři mi byli inspirací i podnětem, i když každým jiným způsobem. Václav posléze následoval nás tři. U něho je zajímavá dimenze zasvěceného života, tedy řeholníka, mnicha. Všichni čtyři máme pojetí kněžství se svými osobními důrazy a trochu se lišíme. A za to jsem moc vděčný.

” Jak vnímali postupné odchody synů do semináře vaši rodiče? Bylo to pro ně štěstí?

My jsme o tom doma moc nediskutovali. Reakce byli kladné, ve víře. Nebyly přehnaně kladné ani záporné. Z nejbližší rodiny vycházela podpora. Když jsme s bratrem Vojtěchem odjízďeli na studia do Říma, všiml jsem si, že nás mamka provázela se slzami v očích. Nerozebírali jsme to, ale myslím, že ty pocity v ní byly spíše namíchané. Myslím, že to byl takový mariánský pláč, že zkrátka ztrácela a zároveň ráda dávala.

” Zmínil jste, že máte dvojče sestru.

Celkem je nás sedm sourozenců, tři z nich jsou sestry. Na ně nesmím zapomenout, jsou pro můj život velmi důležité. Platí to o všech, zejména pak o sestře dvojčeti. Díky nim mám schopnost s ženami přirozeně komunikovat a nebát se jich. Samozřejmě, že jsme se sestrou dvojčetem svým způsobem vnitřně propojení. Bylo zajímavé, že ve stejný rok, kdy já měl jáhenské svěcení, tak ona se vdávala. A já si tehdy řekl, že nyní patří svému manželovi a úplně jsem ji „pustil“, ale stále jsme si velmi blízko. Dokonce tak, že když ona měla složitou životní situaci, tak jsem to vnitřně prožíval a naopak. Protože jsem se zcela vydal kněžskému povolání, neudržíme život sourozenecké hordy. Jde spíše o takovou tichou blízkost, ve vši skromnosti.

” V čem konkrétně vám zkušenost být dvojčetem ženy pomohla ve vztahu k ostatním ženám?

Někdy mně v semináři přišlo, že se spolubratři žen báli, takže je přehnaně vyvyšovali nebo se na ně dívali cynicky. A mně to přišlo obojí špatně už tenkrát, protože jsem si uvědomoval, že žena je velký dar a že v každé farnosti mají své místo. A protože sestra měla své kamarádky, tak já jsem se neměl nikdy potřebu žen bát, protože byly přirozeně vedle mě. Naopak jsem k nim vždy přistupoval a přistupuji se sympatiemi. A to, i když jde třeba o ne zcela snadnou ženskou povahu, já v ní hledám to krásné. Vidím, že je nutné vytvořit zdravé prostředí, protože v takovém pak lidi kvetou a začnou navazovat zdravé vztahy.

?? Je třeba na teologické fakultě prostor pro to, aby se se seminaristy o fenoménu žena mluvilo?

Ten prostor je opravdu minimální. Tahle věc patří spíše do semináře. Na fakultě by si měli udělat názor na konkrétní prostředí, kde žena má své místo. V rámci antropologie, psychologie či praktických oborů se rozebírají vztahy mezi ženami a muži, ale aby byla výuka zaměřena na případnou patologii, to asi moc ne. Na fakultě jsem ani jako řadový vyučující, ani jako děkan neměl možnost ovlivňovat výchovu seminaristů v semináři. Se

současným rektorem Janem Kotasem se ale o formaci bavíme a on umí dobře případné podněty integrovat.

?? Jakou pastorační zkušenost máte z doby před příchodem na akademickou půdu v Praze?

V pastorační jsem byl pět let. Prošel jsem Vesmírem v Orlických horách, což mně přineslo kontakty a vztahy s mládeží, následovala Polná, Nová Paka a Kutná Hora. A pak jsem byl poslaný tehdejší biskupem Dominikem Dukou na studia do Říma, kde jsem si udělal licenciát. Doktorát už jsem dodělával v Praze, protože jsem se již podílel na utváření fakulty, kde jsem začal učit. Vstoupil jsem do fakultního i universitního senátu, posléze se stal předsedou fakultním senátu a následně po dohodě s kardinálem Vlkem jsem se stal prvním fakultním kaplanem. Pro kaplanské aktivity kromě bohoslužeb není mnoho prostoru, ale podařilo se udělat několik duchovních obnov nebo duchovní servis pro ty studenty, kteří požádali o přípravu na křest nebo na manželství. Samozřejmě studenti využívali kaplana k duchovním rozhovorům a svátosti smíření. Postupně k tomu přibýly i další liturgické záležitosti jako třeba Te Deum.

?? A pak již přišel úřad děkana. To je na poměrně mladého muže úctyhodná kariéra.

Po skončení funkčního období Ludvíka Ambrustra a vlastně i na jeho podnět jsem se o funkci děkana ucházel a senát nakonec vybral mě. Děkanem jsem pak byl dvě funkční období.

?? Vaším oborem, co se týká teologie, je...?

Dogmatická teologie – ekleziologie, tedy o Církvi, a přibral jsem si ještě úvod do teologie a teologickou antropologii.

?? Říká se, že kdo začne studovat teologii, může přijít nakonec o samotnou víru.

Za tuto otázku jsem vděčný. Když začne člověk studovat teologii a počíná věci opravdu promýšlet, může v něm časem vzniknout dilema. Rozum kontra víra. Jde vlastně o velmi členitou a komplexní otázku. Víra k člověku patří, umožňuje mu vztahovat se k tomu, co ho přesahuje. A v tomto pohybu lidského ducha se zcela přirozeně uplatňuje rozum. Žijeme však v prostředí, kdy se rozum jaksi utrhl a zracionalizoval se. K tomu se přidá i racionalita vědecká, která však zůstává poněkud němá, když jde o netechnologická témata. To co já vidím jako problém, je, že studium teologie může otrást ne tolik vírou, ale rozumem studenta. Rozum však chce patřit k víře. Proto po právu vznikl na fakultě předmět úvod do teologie, kde si můžeme rozříkat to krásné panorama člověka věřícího, který chce ve vzletu víry postihnout velmi jemnou strukturu lidského rozumu a poznání. Student teologie musí snést nápor předsudků, v nichž vězí nejen on sám, ale též prostředí, z něhož vychází. Trpělivě a pokorně postupně utváření vlastního názoru a přesvědčení je něco, co je nakonec velká přednost teologie.

?? Dá se tedy na druhou stranu říct, že člověk nevěřící se stane díky studiu teologie věřícím, že najde Boha?

Pokud obdrží dar víry, tak mu samozřejmě může teologie velmi prospět.



Čtyři bratři Brožovi – čtyři kněží; zleva: Jaroslav, Vojtěch, Prokop a Václav

?? Dar je dar a každý nemusí být obdarovaným. Jak tedy Pán Bůh rozděluje?

Existuje malé dogma ze 16. století, že dostatečnou milost (*gratia sufficiens*) dává Bůh každému. Protože každý člověk je pro Něj vzácným a každého provází, myslí na každého tvora – člověka a nejdůležitější mu určitě dá.

?? Proč z Prahy z Katolické teologické fakulty do Nového Hradce do farností?

Po skončení druhého děkanského období jsem požádal o sabatický čas a odjel do Říma, abych se připravil na další úsek svého působení na fakultě. Onen sabatický půlrok jsem si rozfázoval. Jednak jsem potřeboval srovnat vlastní biorytmy, protože já jsem první dva roky svého působení coby děkan fakulty vůbec nespál. V této první fázi jsem byl také na exerciciích a našel hloubku Kristova pokoje ve své duši. Podařilo se mně díky tomu ze svého nitra odstranit jakéhosi robota a vrátit tam spontánnost života. Ve druhé fázi jsem dotáhnul povinnosti ke studentům, dovedl k dopsání jednu diplomovou práci. A ve třetí fázi jsem řešil dilema, zda dál pokračovat akademickou cestou. A tehdy jsem si vzpomněl, že mně biskup Jan Vokál před dvěma lety nabídl, že se případně mohu vrátit zpět do diecéze. Tenkrát mně to připadalo jako nesmysl, protože jsem považoval své působení na Vyšehradě coby člen kapituly jako definitivu: měl jsem tam i hrobku. Ale v Římě se mně myšlenka na návrat vrátila, a tak jsem královéhradeckému biskupovi zavolaal a on mně sdělil, že o tom mohu přemýšlet.

A o tom je rozlišování. Je to způsob, jak se postavit ke svému životu a něco změnit. Nejen naplnit svůj sen, ale vstoupit i do potřeb daného prostředí. Během posledních dvou měsíců rozlišovacího římského pobytu jsem našel jedno osvobozující téma – evangelium. Jako způsob, jak se stavět ke skutečnosti. Evangelium není jen nějaká zvěst, je to moc Boží ke spáse všem, kteří věří (*Řím 1,16*). Evangelium se pro mě stalo pramenem dalšího rozlišování, jak dál. A v síle evangelia jsem se rozhodl po poradě s biskupem Janem



Uvedení do farnosti Nový Hradec biskupem Janem Vokálem

vrátit se do diecéze a vzít cokoliv, ovšem, měl jsem jedno přání. Chtěl jsem farnost, abych byl mezi lidmi. A to mně splnil, za což jsem mu velmi vděčný. Chci zkrátka žít život s lidmi, trávit s nimi jejich čas, být pastýřem uprostřed lidí.

?? A jak to dopadlo s tím vyšehradským hrobem?

V Římě jsem rozlišoval, zda zůstat na fakultě a působit jako farář na Vyšehradě, nebo se vrátit do domovské diecéze. Rezignoval jsem tedy na vyšehradský kanonikát a místo mě se kanovníkem stal bratr Jaroslav a já jsem nyní čestným kanovníkem. Skončil jsem své působení i na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy. A co dál? Chci vše, co umím, zhodnotit ve prospěch života královéhradecké diecéze. Působím nyní jako farář na Novém Hradci. Proto všechnu svoji erudici chci nyní věnovat svým farníkům a být jim k dispozici. Je to změna i pro ně, protože nebyli zvyklí, že je fara nastálo obsazená knězem, který tady bydlí. Myslím, že společně objevujeme možnosti, které se před námi otvírají. Jsem jim velmi vděčný za přijetí a pochopení pro nově přišedšího faráře. Mám radost z malých dětí i z toho, že někteří rodiče přihlásili své děti na náboženství, byť nebyly pokřtěny. A tak společně hledáme cestu, jak dětem dar křtu zprostředkovat.

?? To bude velká změna v přístupu k posluchačům. Dříve studenti fakulty, nyní malé děti.

Vrátím se tak ke svým pastoračním počátkům, kdy jsem působil na periferiích diecéze, kde jsem se věnoval především dětem a mládeži. Velmi rád se k nim vracím a nemám problém vstoupit do jejich imaginace. Nemám problém stát se na chvíli dětinským bláznem a maximálně se jim přiblížit.

?? Vy jste se však stal příchodem do Hradce také ředitelem Diecézního teologického institutu, takže o akademickou půdu úplně nepřijdete. Co to bude pro vás obnášet?

Především je potřeba si znovu uvědomit, čím doposud hradecký teologický institut byl. Pak s dalšími spolupracovníky musíme postavit vizi pro příští čas, na čemž momentálně pracujeme. Spoustu úkolů se v minulých letech podařilo splnit a nyní jsou před námi nové výzvy. Určitě se budeme věnovat sféře trvalých jáhnů a rád bych byl osobně k dispozici našim diecézním pastoračním centrům.

Mám jednu dosti jednoduchou teorii, jak sloužit Božimu slovu v církvi tak, aby se dal prostor dynamičnosti slova v životě církve. Proto je třeba rozpracovat čtvero

ohnisek, které v církvi Boží slovo a teologie rozvíjí. Lhostejno v jakém pořadí, jedná se o tyto čtyři „místa“: teologická fakulta, centrum koncepční práce v diecézi, farnost a místa inspirace. Každé z těchto ohnisek má jinou působnost.

Koncepční místo v diecézi je vlastně prostor pro širokospektrální práci s Božím slovem a s naukou v konkrétních podmínkách místní církve. Biskup má zde zásadní pozici a úlohu. Teologická fakulta by měla být alespoň jedna v provincii a má za úkol reflektovat víru v úzkém sepětí s širším kulturním a církevním kontextem. Na fakultě se má hodně číst, vědět, co se děje ve světě a do místní církve zprostředkovávat současné světové panoráma. Farnost je každodennost v životě církve. Já jsem teď ve farnosti v té každodennosti. Uvědomuji si, jak důležitá postava kněze je, aby byl uprostřed každodenního dění farnosti. Není možné, aby kněží splnili jen určité pensum pastoračních úkolů a na zbytek týdne odjeli k rodičům. My musíme být kněžími 24 hodin denně a sedm dní v týdnu a v tomto rámci si umět čas uspořádat pro víceúrovňové působení. Je třeba znovu objevit specifickou kněžského povolání ve zcela konkrétním pastýřském nasazení.

Jde-li o poslední ohnisko, tedy o místa inspirace, mám na mysli poutní místa, kláštery, centra života mládeže apod. Nemůžeme žít jen v každodennu, musíme jet načerpat inspiraci na poutní místo, ztišit se do ústraní kláštera, mladí se musí setkávat se svými vrstevníky a zde utvářet svou budoucnost. Zkrátka potřebujeme určitou mimořádnost do každodenního života. Proto bych byl rád, aby Diecézní teologický institut dokázal pastoračním centřům pomoci při tvorbě určité pastorační vize tím, že jim poskytne zázemí teologické erudice.

” Díky mým třem sestřám mám schopnost s ženami přirozeně komunikovat a nebát se jich.

” Jak vás tak poslouchám, je vám jasné, že se tím dostanete opět do akademického víru a nebudete sedět v klidu na faře a čekat, kdo na vás zazvoní?

Je to tak. Farnost na Novém Hradci tedy nebude poustevna, ale pod ochranou sv.

Antonína Poustevníka jsem naplno farářem a současně uprostřed tohoto milého společenství mohu vymýšlet věci, které budou prospívat i celé diecézi.

” Vy tedy nyní pro královéhradeckou diecézi zužitkujete všechny svoje dosavadní zkušenosti manažerské, pedagogické i duchovní.

Již na základním kursu teologie nám pastorální teolog říkal, že kněz má mít charisma syntézy, nikoliv že by měl ve své osobě shrnout všechna charisma. Umět postupně do sebe skloubit celou řadu osvědčených postupů s novými, revidovat tradiční a nacházet prostor pro nové, to je myslím veliký úkol. Všechny své talenty i zkušenosti sice dávám k dispozici, nicméně prostá a modlitbou živená odevzdanost do Božích rukou, věrnost Kristovu Duchu a jeho vedení jsou pro mě stále nové a neotřelé prameny, z nichž chci dennodenně čerpat. Dokonale žít v Boží přítomnosti uměla a umí Panna Maria, k níž se neváhám utíkat s jakýmkoliv tématem, úkolem, problémem či nebo výzvou. Chci být nohama na zemi, po níž vede cesta do nebe.

Pavel J. Sršeň)



Na akademické půdě ještě jako děkan Katolické teologické fakulty UK v Praze

Santa go home aneb Proč si pouštíme Santu do bytu

To, o co se předrevoluční režim tolik snažil, tedy nahradit Ježíška dědou Mrázem, a čemu jsme se s úspěchem ubránili, se dnes s lehkostí daří Santa Klausovi. Chlapíkovi v červeném oblečku z reklamy na Coca-Colu. Opanoval řadu českých domácností v doprovodu sobů a skřítků. Jak daleko má k původnímu svatému Mikuláši. Proti tradici Santa Klause obecně nelze nic namítat, ale k nám tradičně prostě nepatří.

A přesto si jej s klidem a často bezmyšlenkovitě usazujeme do našich domovů v podobě polštářků, hrnků, ozdob, vánočních oblečků, nasazujeme si sobí parohy a skřítkovské čapky. K některým vlézá po stěně domu oknem, s plným vakem, svítilicí a křičící kýčem. Proč? Odpověď je prostá – je vidět a můžeme si na něj sáhnout. Ježíšek je imaginární. Navíc si jej každý představujeme trochu jinak.

Materializujeme!

Kult nakupování, konzumu, doprovází společnosti od 50. let 20. století. Západní společnost zasáhl velkou vlnou komercializace všeho. V zemích na východ od železné opony měl podobu fronty a shánění často základních věcí, ale o to silněji k nám vtrhl v 90. letech minulého století. Mít, sáhnout, vlastnit se stalo potřebou.

Barevný, zhmotnělý Santa se tak jednoduše stává výborným obchodním lákadlem. Navíc se coby dekorace dá umístit skutečně na cokoli, a to nejen v zemích, kam tradičně patří. Výrobci jej potřebují dostat i do sféry původního vlivu Ježíška, aby mohli vyrábět ve velkém, více prodat, více vydělat. Santa – to je zisk. A o nic jiného v tomhle miliardovém vánočním byznysu přeci nejde.

(Ne)přemýšlejme

Ptám se Jitky, která se svou pětiletou dcerkou kupuje prostírání se Santou, proč si ho vybrala pro slavnostní chvíli. „No... je to vánoční?“ odpovídá, ale vidí, že se zamýšlí spíš nad tím, proč se jí vlastně ptám, jestli jí ten Santa nevadí. „Nevím. Je to trochu zmatek, co?“ dodává se smíchem, ale prostírání stejně kupuje. Je hodně barevné a trpýtí se. Tak proč by ne. Podobně odpovídá i David a Monikou, kteří jsou hrdí majitelé dvou svícňů se Santovými soby a několika malých vánočních skřítků zdobících jejich obýváky, když se jich v čaje ptám, proč: „Má to vánoční atmosféru, nemyslíš?“ A když se jich ptám, jaké místo má santovská legenda v představě Vánoc u jejich dětí, dodávají odpověď-neodpověď: „Ale my držíme tradice, šupina pod talíř, krájíme jablka a tak.“

Práce se zázrakem

S časem Vánoc přicházejí dětské otázky, třeba Jak to Ježíšek všechno stihne? Jak může být najednou na tolika místech? Čtyřicetiletá dvojnásobná matka Eva vidí odpovědi poměrně jasně, a jak dodává, v praxi to sama na svých dětech otestovala: „Kdy je v roce příhodnější čas

dětem vysvětlit, co je to zázrak, než když se zčista jasna pod vánoční stromečkem objeví dárky? Ptají se, jak to Ježíšek stihne. Všechna racionální vysvětlení jsou ale v tuhle chvíli podle mne zbytečná – prostě ‚kouzlo‘, vůle Boží, Ježíškova. Pomyslí si, a je to.“

A další otázky: Máme to dětem vlastně takhle říkat? Nebo mají od mala znát pravdu? „U nás to tak bylo. Nějak jsme nedokázali děti mystifikovat, asi proto, že dnes se už ve školce často dozvídají, že ‚Ježíšek není, dárky nosí rodiče‘, čemuž jsme chtěli předejít,“ vysvětluje Petr, otec dvou kluků, „proto jsme odmalička dětem říkali, že na památku kouzelné noci, kdy se Ježíšek narodil, slaví lidstvo jeho narozeniny také tím, že si na jeho počest z lásky dáváme dárky. Vzaly to úplně v pohodě, a my nemuseli vymýšlet složité taškařice kolem propašování dárků pod stromeček.“

Na závěr snad jen jedno netradiční přání: necht se nám i do budoucna daří Ježíška ubránit. Vždyť našemu národu už moc původního nezbyvá.

Martina Hrušková

Text převzat s laskavým svolením časopisu Setkání, měsíčníku Českobudějovické diecéze

Adventní výzva k dokonalosti

Adventní doba je charakterizována výzvou k pokání adresovanou všem křesťanům, kteří se chtějí dobře připravit na oslavu Narození Páně. Tato výzva zaznívá z úst **Jana Křtitele**, muže přísného asketického života, který díky Božímu vyvolení, ale také díky svým sebezáporům, byl na rozdíl od ostatních schopen v zástupu kajících poznat vtěleného Božího Syna.

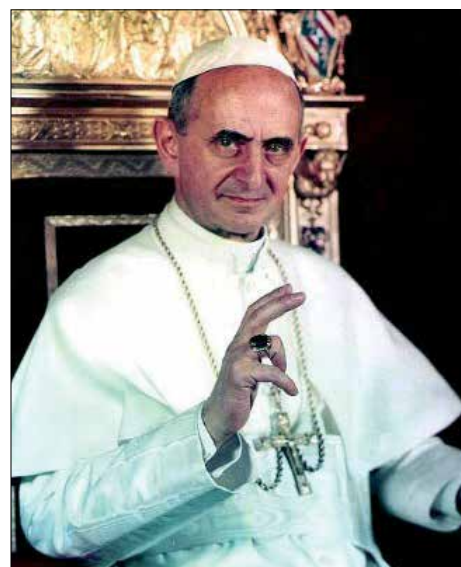
Výzva k pokání se aktualizuje v našem srdci i při pohledu na Bohorodičku, kterou církev nazývá plnou milosti a která je jistě také příkladem všech ctností, neboť v jejím srdci díky Boží milosti neměl žádné místo ani dědičný ani osobní hřích. Očista srdce je nutná, neboť sám Pán praví v horském kázání: „*Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha.*“ (Mt 5,8) Člověk čistého srdce dokáže vnímat věci, které ostatní nevnímají. Mimo Jana Křtitele a Panny Marie tak můžeme jmenovat i sv. Jana apoštola, který byl zvláštním způsobem milý Pánu. Byl možná jediným z apoštolů, který při zázračném rybolovu poznal v onom muži na břehu vzkříšeného Pána. (Jan 21,7)



Immaculata

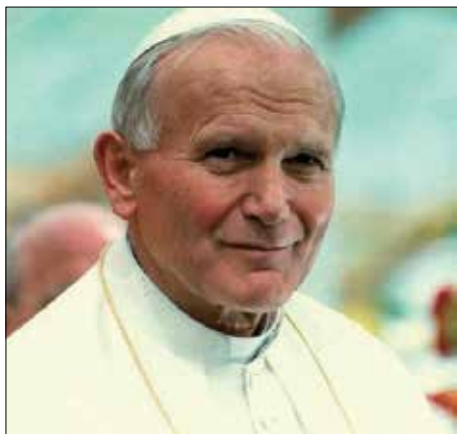
Tyto skutečnosti známé z Písma svatého zmiňují proto, že ani v církvi našich časů nedokáží všichni vidět jasně a správně některé věci, které vyplývají z Božího zjevení a z přirozeného zákona. Nemám na mysli lidi ochotného ducha, kteří vírou přijímají učení církve, ale pro množství jiných povinností se nemohou věnovat studiu posvátné teologie. Myslím na ty, kdo vzdělání v teologii mají, ale kteří učení církve zpochybňují, protože se jim zamlouvá trochu více světsky laděný výklad. Nyní se dostávám k oněm dvěma výročím, která chci v tomto textu zejména zmínit. První je 50 let od vydání encykliky papeže Pavla VI. *Humanae Vitae* a to druhé 25 let od publikace encykliky Jana Pavla II. *Veritatis Splendor*. Dalšími výročími jsou 60 let od publikace průlomového článku Elisabeth Anscombové *Modern Moral Philosophy*, který inicioval obnovu myšlení v morální filosofii, a 10 let od úmrtí prof. Servais Pinckaerse, který se velmi zasloužil o obnovu morální teologie ve 20. století v duchu tradice sv. Tomáše Akvinského, podílel se na redakci textu druhé zmiňované encykliky a který se stane našemu prostředí trochu známějším, až budou vydány překlady jeho knih do češtiny.

Encyklika *Humanae Vitae* vyvolala rozruch nejen mezi laiky, ale i uvnitř katolického kléru a samotného episkopátu. Někteří papežovo potvrzení tradičního



Papež Pavel VI.

učení církve v otázkách umělých metod bránění početí přijali ochotně (v tradičně katolických zemích, jakými bylo Španělsko, Itálie, Polsko, či země Latinské Ameriky), jiní by raději viděli změnu (země západní Evropy a Spojené Státy). Encyklika byla publikována na sklonku 60. let charakterizovaných tzv. sexuální revolucí. Morální nauka církve musí vycházet z pochopení pravdy Božího zjevení, ale nesmí vynechat ani stvoření – to, co patří k lidské přirozenosti. A k přirozenosti lidské bytosti, která je stvořená jako muž a žena, patří i určitá finalita (zacílenost) intimního láskyplného spojení. Touto finalitou je na prvním místě zachování lidského rodu. Patří k tomu i upevňování



Ⓛ Svatý papež Jan Pavel II.

svazku manželů – jedná se o projev lásky. Záměrné vyloučení oné prvotní finality umělými prostředky (např. antikoncepce) zbavuje ono intimní setkání jeho přirozeného cíle a činí z něho skutek jiné povahy, který nelze nazvat dobrým, protože k plnosti dobra něco schází.

Mnohé lidi samozřejmě takto vysoký ideál intimního života zaskočil, protože možná mají pocit, že ho nejsou schopni zachovat. Určitým „mostem“ mezi ideálem a skutečnou situací konkrétních lidí by měl být tzv. „princip graduality“ publikovaný v apoštolské exhortaci Jana Pavla II. *Familiaris Consortio* (1981). Tento princip, zjednodušeně řečeno, znamená, že člověk by neměl zoufat nad svou osobní situací ani se snažit odmítat onen ideál dobrého života, ale měl by se v krocích a postupně k ideálu propracovávat. Život podle zjeveného Božího zákona i podle rozumem poznávaného přirozeného zákona (tyto pojmově rozlišené skutečnosti dvou zákonů nejsou a nemohou být ve vzájemném rozporu) a úsilí o ctnosti jsou totiž zdrojem právě a trvalé vnitřní radosti.

Encyklika *Veritatis Splendor* učení *Humanae Vitae* potvrdila a přidala kritiku některých proudů, které se hlásí ke katolické církvi, ale které zároveň zpochybňují, že některé skutky, tradičně chápány jako samy o sobě zlé, je třeba posuzovat podle jejich následků nebo čistě podle záměru jednajících. Tyto proudy jsou označovány jako teleologické (*telos* = cíl). Jedná se o tzv. proporcionalismus a konsekvencialismus. Tyto pojmy asi

běžnému čtenáři nic neřeknou. Důležité je připomenout, že se snaží předefinovat hodnocení lidského skutku na základě nesprávných kritérií. Kdybychom jmenovali konkrétní příklad, mohli bychom zmínit otázku intimity dvou osob stejného pohlaví. Teleologické proudy by v rozporu s tradičním učením Písma svatého a církve mohly argumentovat, že jde přeci o projev lásky dvou lidí a tudíž se jedná o dobrý skutek. Kdybychom si položili otázku ohledně finality, pak takový skutek ze své podstaty nikdy nemůže být zaměřen na předávání života, které k lidské sexualitě patří. Mohli bychom samozřejmě přidat i argumenty z Písma týkající se stvoření ...

Tradiční výklad zla (např. u sv. Tomáše) se týká privace (chybění) určitého dobra, které má nějakému jsoucnu s ohledem na jeho přirozenost náležet. Jako zlo chápeme, když je člověk slepý nebo chromý – chybí mu něco, co by měl mít. Naopak neříkáme, že je zlé, že člověk nemá křídla, protože to k lidské

přirozenosti nepatří. Podobná analýza bývá analogicky použita i na oblast lidských skutků, kde je situace trochu složitější. Pokud bychom například zmínili onen případ homosexuální orientace, nemůžeme říci, že se jedná o něco přirozeného nebo dobrého, i když si podobný postoj někdy vynucuje veřejné mínění. Je zde totiž určitá privace – chybějící emocionální zaměření na osobu opačného pohlaví, která jediná může nabídnout opravdovou komplementaritu, a v intimní oblasti je z principu vyloučena finalita plodnosti. Tím se nechce říci, že tito lidé jsou méněcenní nebo že by se jimi mělo pohrdat.

Úsilí o čisté srdce je nejen spojené s touhou vidět Boha, ale patří k němu také jednak snaha nerezignovat lacinými ústupky, při kterých by zlo mělo být nazýváno dobrem, a jednak snaha projevovat milosrdenství a potřebnou pomoc všem, kdo jsou jakýmkoliv druhem zla zraněni.

Tomáš Reschel)

Setkání s diplomaty na Sněžce



Ředitel KRNAPu splnil přání zahraničních diplomatek a diplomatů, aby se s nimi na Sněžce pomodlil kněz. P. Jan Rybář se tak na nejvyšší hoře České republiky setkal s velvyslankyněmi Peru, Mexika, Kanady a Švédska, francouzským policejním přidělcem, šéfem hasičů Pražského hradu a šéfkou protokolu Ministerstva zahraničních věcí.

Foto: Michal Amler)

(Knižní tipy**Nakladatelství Portál**

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Jan Houkal

Mé všechno volá k Bohu

Známý katolický kněz a autor úspěšných duchovních knih pro děti Jan Houkal se tentokrát obrací k dospělému čtenáři. Ve své knize otevírá a přibližuje základní témata člověka, jako je bytí, poznávání, rozhodování, láska, ale i hřích a utrpení, a vykládá je z křesťanského úhlu pohledu. Provází tak člověka na jeho cestě od základního vědomí sebe samého až k touze po životě navzdory nevyhnutelné smrti a předkládá to, co v těchto existenčních momentech nabízí křesťanství. *Brož., 176 s., 269 Kč*

Daniela Krolupperová

Sněhová víla

Jednoduchý vánoční příběh pro malé čtenáře, vhodný jako první čtení. Sněhová víla přichází tak jako každý rok na zem, aby dohlížela na sněžení. *Váz., 96 s., 225 Kč*

Požehnání Adventu

Uchopit život s mužnou radostí

První prosincové dny máme za sebou. Všechno kolem nás je už ponořeno do atmosféry vánočních svátků. Obchody nabízí své zboží ve světle sugestivních reklam, hrají se koledy a lidé žijí tím, co komu koupit pod stromeček.

Tento zvláštní předvánoční shon se po léta už stal samozřejmostí. V upachtěném předstihu toho, co tvoří krásu a podmanivost svátků Božího narození, nedovedeme vychutnat základní skutečnost přípravy na tento svatý čas, který v sobě ukrývá velké poselství radosti. Advent, doba přípravy na Vánoce, téměř upadl v zapomenutí. Málokdo vnímá jeho původ i tajemství a přece adventní čas v sobě ukrývá posvátnou atmosféru čekání se svými zvyklostmi a s tím, co k této době po léta patří, ať už je to svátek sv. Mikuláše, adventní věnce, či větvičky tzv. barborek, odřezávaných z ovocných stromů a vložených do váz, aby rozkvetly právě kolem Štědrého dne.

My křesťané prožíváme adventní čas v klimatu doby, která předcházela Ježíšovu narození. Při bohoslužbě se zpívají starodávné písně „*Ejhle, Hospodin přijde*“, „*Rosu dejte nebesa shůry*...“. Člověk, který se dovede zaposlouchat do krásy těchto melodií i textů, se připraví v posvátném očekávání na krásu všeho, co Vánoce přináší. K Adventu neodmyslitelně patří i postava starozákonního proroka Jana Křtitele. Proroka, který téměř celý život strávil v pouštní samotě. Tam se připravoval na své poslání, které začal odvážně, impulsivně a s plným prorockým nasazením. Volal: „*Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu stezky, každé údolí ať je zasypano. Každá hora a každý pahorek srovnán. Kde je co křivého, ať se narovná, cesty hrbolaté ať se uhladí*.“ Jak rozuměli lidé tomuto hlasateli pouště? Věděli, že Jan Křtitel nehovoří o tom, jak upravit povrch cest, které propojují určité lokality. Byli si vědomi, že Jan Křtitel hovoří o změně srdce i života. Tam, kde

září srdce čistotou, tam se snadněji navazují kontakty a lidé mají k sobě blíž.

Toto Janovo kázání slyšíme každý Advent. Volá i dnes člověka, aby se do hloubky zamyslel nad skutečností svých životních cest, víc se ponořil do skutečností svých rozhodování a hledání, aby vážně zpytoval své svědomí, pokorně se sám sebe zeptal, jak vypadají jeho vztahy k Bohu i k druhým lidem a měl odvahu urovnat všechno, co je v jeho životě poznamenáno sobectvím. Janův hlas by měl zaznít v moderních pouštních samotách našich velkoměst i všech míst, kde se v lidských srdcích vypínají velehory pýchy a kde se utvořil letitý nános zmatených snů, nadějí a plánů. Právě toto nám brání, abychom se pevněji postavili do reality života a uchopili všechno, co k němu patří, s mužnou radostí.

Co všechno se změní v srdci člověka, když si dva lidé podají ruku ke smíru? Jaké uvolnění nastane v jejich vzájemných vztazích a kolik odvahy se zrodí v jejich srdcích k další životní cestě? Právě pro nastávající vánoční dobu potřebujeme znovu objevit tuto důležitou adventní aktivitu, která se odehrává v základech našeho bytí. Nebo si myslíme, že se bez uskutečňování těchto evangelijních požadavků obejdeme? A že zachrání krásu vánočních svátků jen to, co si koupíme a napečeme a co nám připraví štáby televizních režisérů?

Snažme se uchopit tento staronový apel Jana Křtitele a přemýšlejme o tom, co se dá v životě každého z nás udělat, abychom se stávali jeden druhému požehnáním. Jak se vypořádat s oněmi hrbolatinami a zákrutami v našich srdcích, které znesnadňují, abychom i o letošních Vánocích přijali a radostně prožili poselství té lásky, která se narodila v Ježíši Kristu a je věčná.

Mons. Josef Socha)

Dost často jsem se cítila šťastná

Více než 40 let uplynulo od doby, kdy **Jarmila Haldová** opustila rodnou Prahu a svůj život spojila se Sedloňovem, malou obcí kousek od Deštného. Tam našla svoje štěstí a naplnění svých výtvarných ambicí. Tam vychovala své čtyři syny a jako ilustrátorka odborných publikací svého muže, botanika Josefa J. Haldy se stala uznávanou daleko za hranicemi milovaných Orlických hor. Veřejnost zná její dřevěné plastiky, dekorativní hračky a loutky. Překročme v čase adventním práh chalupy řezbářky Jarmily Haldové a usedněme s autorkou originálních betlémů k poctivému kuchyňskému stolu, u něhož se tak krásně povídá.

” Něco málo přes dvě stovky obyvatel má Sedloňov, ležící v táhlém údolí Zlatého potoka. Zachované roubené chalupy, kostel Všech svatých a barokní fara je to, co sem přivádí turisty a návštěvníky. Také bývalá škola, dnes Obecní úřad, kde je výstavní síň Jarmily Haldové. Nemohu se na začátku nezeptat, co vás sem přivedlo. Jak jste tehle krásný kout hor objevili.

To byla spíš náhoda. Manžel je alpinkář, zahradní architekt a botanik, tak jsme měli okruh přátel, kteří pěstovali kytičky. Jezdili jsme je navštěvovat a jednou jsme taky zavítali do Sedloňova. Moc se nám tady líbilo, a protože jsme v té době sháněli nějaké místo pro vlastní zahradu, řekli jsme si, že už dál hledat nebudeme a zůstaneme tady. Že sem budeme jezdit na víkendy, v létě na dovolenou a tak. Ale potom nám soused řekl, že místní škola shání žáky, aby udržela dvojtřídku. A že bychom naše děti tady mohli přihlásit do školy, že to tak rekreatanti dělají. Že třeba ještě dva měsíce po prázdninách chodí děti do školy tady a až pak se vrátí do své pražské školy.



◀ Jarmila Haldová

A na jaře zase přijedou třeba dřív, ještě před prázdninami. Tak jsme sem přihlásili nejstaršího syna do první třídy. On už byl sice zapsaný v Praze, ale tady se mu zalíbilo. A když jsme zjistili, že je tady senzační paní učitelka, rozhodli jsme se, že mu nebudeme komplikovat život. Nám se tady líbilo od první chvíle, a tak jsme tady zůstali natrvalo.

” To bylo dost zásadní rozhodnutí, ne? Opustit pohodlí pražského bytu a přijít sem do hor, kde lišky dávají dobrou noc.

Bylo to zásadní rozhodnutí. I když jsme inklinovali k venkovu kvůli těm kytičkám. Ale tohle rozhodnutí bylo poměrně náhlé, a taky trochu odvážné. Moji rodiče, oba výtvarníci, byli přesvědčeni, že když umělec odejde na venkov, tak se na něj dříve či později zapomene. Dokládali to životním příběhem bratrance mé náchodské prababičky. Byl to malíř, jmenoval se Antonín Brunner, narodil se a žil v Praze. V roce 1929 odešel do Náchoda, kde se podílel na výzdobě řady budov, např. radnice nebo občanské záložny. Rodina měla ale pocit, že se na něj zapomnělo. Ale to je takový optický klam. Možná v Praze, kde se přestal vyskytovat ve společnosti. Tady ale byl významný a uznávaný, a je vlastně doteď.

Takže toho jsem se nebála. Já měla spíš obavy, aby děti neměly ze zapadlé školy obtížnější start do života. Nakonec jsem dospěla k názoru, že je to opačně.



Že když jsou schopné, tak vyniknou i na vesnické škole. A ještě byla lepší – míň žáků, paní učitelka se jim mohla víc věnovat, a navíc jsme měli absolutně mimořádnou paní učitelku. Děti postupovaly zdárně a nakonec vystudovaly, takže to žádná újma nebyla. Ale zásadní změna, to rozhodně ano, protože život na venkově je jiný, a taky zdravější.

77 Snažím se představit si vaše sedloňovské začátky z ryze praktického hlediska. Mladá žena, bylo vám 24 let, přijde z Prahy sem do zapadlého kouta Orlických hor. Co první zimy tady třeba? Znamý horský vítr, zvaný Polák nebo také Bergwind, tady prý v zimě dokáže nadělat pěknou neplechu a zavát sněhem celé hory.

Já jsem s tímhle neměla problémy. Asi mám sportovního ducha, ač nejsem žádný sportovec. Jsem schopná přerazit se na lyžích, ale tohle mně opravdu problém nedělalo, brodit se na nákup v závějích. Jezdívala jsem celé dětství do Krkonoš, rodiče tam měli chalupu, takže i na ten sníh jsem byla zvyklá. Nepřišlo mi to nikdy zatěžko. Asi je to dáno i tím, že jsem romantik. Pořídili jsme si ovečku, časem i kravičku, měli jsme pro děti vlastní mléko, to byla idyla. Když za námi přijeli známí v létě, vstávali, když už bylo sluníčko vysoko nad obzorem. Já jsem v pět podojila, aby měli v devět čerstvou šlehačku na stole. Tak si mysleli, jaký je to úžasný život, samozřejmě. Práce to byla, dřina, ale bylo to krásný!

77 Prahu jste opouštěli natrvalo v roce 1975. To jste šli nejen do hor, ale taky do svobody, předpokládám.

Určitě jo. I když já jsem se přes všechnu totalitu, kterou jsme vnímali, cítila vždycky svobodná. Ale to bylo taky dané tím, že jsem se nesnažila nacpat do žádných svazů atd. Vždycky jsem tvořila to, co jsem chtěla. Samozřejmě mně radili, že kdybych udělala to a tamto, ale to by nešlo ze mě. Tak jsem si dělala, co jsem chtěla a tím jsem zůstala svobodná. Kolem roku 1985, když děti trochu odrostly, šla jsem dělat do rychnovského okresního muzea. Podařilo se mně tam, snad, realizovat několik zdařilých výstav. Nikdo a nic mě tam nesesazovalo, kolektiv tam byl velice příjemný, to muzeum je moje velká láska.

77 Sedloňov se stal vaším druhým domovem, po více než čtyřiceti letech už jste doma tady v Orlických horách.

Určitě. Když jsem se vracela do Prahy, připadala jsem si časem jako ve vězení. Přezout, zamknout, sjet výtahem, odemknout domovní dveře. Tady člověk vyběhne a je venku. A ještě kouká do zeleně, příroda leze dovnitř všemi okny. To je úplně jiný pocit. I když sedím uvnitř a pracuju, tak mám pořád otevřené dveře do té haly. Bydlíval tady syn s rodinou, nahoře. Já jsem je nemusela mít kolem sebe, ale slyšela jsem, že tam jsou. Je hodně výtvarníků, že se zavřou do svého ateliéru a nesnesou, aby je někdo vyrušoval. Já mám úplně opačnou potřebu. Potřebuju, aby ke mně doléhal ruch, život rodiny. Klidně se soustředím

a zároveň vím, že ta rodina žije. To se mně líbí, to mám ráda.

77 K vám do vašeho sedloňovského domu se vchází přes dvě podkovy. Předpokládám, že tedy máte v životě dvojnásobnou porci štěstí.

To jsme si udělali radost, když jsme betonovali práh. Já jsem sice říkala, že podkova se má věšet nade dveře, ale pak jsem se dočetla, že v nějakém kraji bylo zvykem dávat ji na práh. Já musím říct, že je to docela šťastný život, alespoň jsem to tak vždycky vnímala. Samozřejmě, člověka potkávají různé těžké životní situace. Ale že jsem přes to přese všechno šťastná, není jenom moje zásluha, s tím se člověk narodí. Když má optimistický vztah ke světu. Ten dar jsem dostala, takže jsem se dost často cítila šťastná.

77 Mělo na to asi vliv i přesídlení z Prahy, hory si vás utvářely k obrazu svému.

Já myslím, že ano. Já jsem se vždycky zajímala o historii kraje. Taky tady dělám kronikářku, zajímala mě historie Sedloňova, jestli jsou tu nějaké pověsti. Jsou a krásné, i když je to taková malá obec a vždycky byla tak jako stranou. Když třeba šla vojska, v Bystrém uhnuli na Olešnici a Sedloňovu se vyhnuli. I Sověti v osmašedesátém jeli od Polska do Olešnice, na Polomech uhnuli na Bystré a do Sedloňova nepřišli. Fakt je to zapadlý koutek, ale přitom má zajímavou historii. Alespoň mně to tak připadá. A zrovna tak



mě zajímala historie toho okolí. F. L. Věk v Dobrušce. Rychnov nad Kněžnou, panečku, ten je bohatý. Poláčkovo Okresní město. Vezměte třeba Magdalenu Dobromilu, ona se bere jako provinční autorka, ale byla to ohromná osobnost. Ona i její manžel, buditel a spisovatel Jan Alois Sudiprav Rettig. Jak byli moderní, když dceři Jindřišce dovolili, aby se stala operní pěvkyní a šla k divadlu, v té době! Otmar Vaňorný, spisovatel a překladatel anticke poezie. A další významné osobnosti. O Poláčkovi ani nemluví. Jiří Šlitr sice nebyl rodák, ale z jilemnického přestoupil na Gymnázium F. M. Pelcla v Rychnově nad Kněžnou, spoluzaložil Rychnovský dixieland. Člověk je tady v bezvadné společnosti. I když byl Sedloňov německý, najdou se pozoruhodnosti se vztahem k české minulosti. Např. na kůru zdejšího kostelíka se našla rozsáhlejší skladba *Te deum in c* od Františka Vladislava Heka na Mozartovy motivy. A z jiného soudku. Sedloňov je kolébkou lyžování v Orlických horách. V únoru roku 1897 tady uspořádali první závod na lyžích, které svým lesním zaměstnancům přivezli z Norska majitelé opočenského panství, Colloredo-Mansfeldové.

☛ Zima klepe na dveře, to je čas otevřít téma vám bytostně vlastní. Betlémy.

Mám několik projektů. Například Rychnovský soukenický betlém vznikl pro město, které bylo městem výrobců sukna. To je zajímavá historie. Rychnovští soukeníci mají nejstarší statut u nás, navíc je to česky psaná listina ze 14. století.

Uložená je v archivu v Zámrsku. Město se jeden čas dokonce jmenovalo Rychnov Soukenický. A technologie výroby sukna je taky moc zajímavá a zároveň složitá. Když jsem ty soukeníky chtěla dát do betléma, tak jsem si myslela, že to bude pár figur a pak tam dám další řemesla. Jenže když jsem začala dělat jednotlivé operace, tak to zalidnilo betlém: ovčák s ovečkami, ty se musí ostříhat, pak se pere vlna, barví, následují další fáze a najednou byl betlém plný. Druhý projekt je Novoměstský měšťanský betlém. Tam přidávám figurky, jaké chtějí. Domluví se, přijedou za mnou, objednájí postavičku, pak ji dají do toho betlému. U toho je kniha, kde je napsáno, kdo to daroval a koho to představuje. Třeba členy rodiny, nebo někdo dá řemeslo rodiny. Já jsem tam darovala figurku naší sedloňovské paní učitelky. Měla kulaté výročí, tak aby se na ni nezapomnělo. Nápad se tak zalíbil, že figurky darují i rodiny odjinud, třeba jedna rodina z Prahy pravidelně přispívá. Další betlémy již léta budují v Lanškrouně či Třinci.

☛ Tady v Orlických horách zůstala betlémařská tradice nepřerušena navzdory času, který lidové tradici zrovna nepřál. Svatá rodina určitě nebyl její ideál.

Vždycky tady byly rodiny, které betlémy stavěly. Mnohé si odnesli z domoviny vystěhovaní původní obyvatelé, sudetští Němci. Mnohdy raději nevzali něco praktického, ale rodinný betlém. Ale i tak jich tady hodně zůstalo. Bohužel se jich taky hodně zničilo. Byla doba, že je třeba

dali na hraní dětem. Ale pořád tady byly rodiny, které betlémy stavěly. Já jsem ještě zažila legendárního řezbáře u nás na Polomech, dnes místní část Sedloňova. Vendelín Schmoranz absolvoval mistrovskou školu v Králíkách pod Horou Matky Boží, to byl opravdový mistr. To nebyly lidové figurky, ale umělecká díla. To jsem měla kliku, že jsem ho mohla zažít. Chodila jsem za ním dívat se, jak to dělá. Už to byl stařeček. Ruce ho neposlušely, špatně viděl. Ale dělal do poslední chvíle. Hodně jeho věcí skončilo v cizině. Jezdili za ním příbuzní, vozili mu parádní řezbářské nářadí z Německa. V Olešnici mají instalovaný pěkný betlém mechanický. Jeho tvůrce Josef Utz byl tkadlec, takže použil mechanismy, které byly u tkalcovských stavů. Figurky si vyřezal taky sám. Tráduje se, že jeho poradcem byl právě Vendelín Schmoranz. Utz se inspiroval v Třebchovicích pod Orebem, ale pojal betlém po svém. Chtěl ho vozit na nákladáku a ukazovat. Rozpohybovanost jeho figurek byla daleko důmyslnější než kdekoli jinde. Nebylo mu ale souzeno, aby dílo dokončil. Uprostřed práce se stal obětí tragické nehody při práci na cirkulárce, snad chtěl uříznout nějaký další díl kulisy k betlému.

☛ Naslouchám slovům Jarmily Haldové a v duchu myslím na dobrušského písmáka a malíře Aloise Beera.

Několikrát Sedloňov navštívil, úžasná postava, tak třeba zase příště.

K významu Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí

U příležitosti 100. výročí jeho stržení

Před 100 lety byl na Staroměstském náměstí v Praze stržen Mariánský sloup. Zvláštní nicméně je to, že některým lidem se tento čin vůbec jako smutný nejeví a to dokonce do té míry, že bojovně vystupují proti odhodlaným nadšencům, kteří z lidových sbírek pořídili jeho kvalitní kame-nochoařskou kopii, shromáždili tisíce podpisů pod svou petici a žádali o jeho obnovu. Důvody jsou prý historické. Sloup byl podle nich pomníkem „*politické a ideologické poroby českého národa*“, vyjadřoval „*nadvládu Habsburků*“ (petice proti obnově sloupu), nebo dokonce „*oslavou vítězství krutého násilí nad svobodným vývojem v českých zemích*“ (petice z roku 2001, čl.4).

Mariánský sloup vznikl na žádost Pražanů, z vděčnosti za uhájení města při švédském nájezdu v roce 1648. Toho roku, 26. července, generál Hans Christoff Königsmark obsadil – díky zradě téměř bez boje – Malou Stranu, Hradčany a Pražský hrad, kde se právě veselila zemská aristokracie u příležitosti innsbrucké císařské svatby. Švédové šlechtice zajali a nechali si za ně vyplatit tučné výkupné, vybrakovali rudolfínské sbírky – včetně skvostů jako Codex Gigas nebo Codex Argenteus, 500 obrazů světových mistrů počínaje Leonardem da Vinci, Rafaelem či Tizianem, nemluvě o drahokamech a knihovně. S podobným osudem se setkaly malostranské šlechtické paláce, připomeňme sochy Adriana de Vriese ze zahrady Valdštejnského paláce, umístěné dodnes v jednom z pavilónů v parku Drottningholmského paláce u Stockolmu (kde jsou přístupné pouze na zvláštní předem podanou žádost pro skupiny, jak jsem měla možnost před pár lety ověřit).



◀ Mariánský sloup stržený 3. listopadu 1918

K velkolepé kořisti patřil také válečný arsenál, včetně 132 děl, která našla využití při bombardování pravého vltavského břehu. Proti regulární armádě, zanedlouho podpořené posilami maršála Wittenberga a posléze také nástupníka trůnu falckraběta Karla X. Gustava, hájila hradby Starého a Nového města pražského jen nepatrná vojenská posádka. Pod velením zkušeného polního maršála Rudolfa Colloreda, kterému se podařilo uprchnout z Malé Strany, se organizovali k obraně pražských měst řemeslníci, obchodníci a studenti Karlovy univerzity. Proti švédské přesile měli k dispozici jen jedině dělo a v průlomech do hradeb mezi Koňskou a Horskou bránou, kde došlo k nejtužším bojům při říjnových útocích, bojovali sládcí a pivovárníci z obou měst dokonce i palcáty a husitskými cepy. Není divu, ještě 30. října Karel Gustav v pokusu vyjednat kapitulaci města, přestože již věděl o Vestfálském míru podepsaném 24. října, varoval, doufejme, že v dobové nadsázce, že dopřeje-li mu Štěstěna vpád, neušetří jeho vojsko ani

dítě v matčině lůně. V neděli 1. listopadu vybuchly poslední miny, den na to odtáhli pěšáci a 3. listopadu rovněž švédská jízda, kryjící záda stahujícím se jednotkám.

Setkání švédské armády s Prahou skončilo zkrátka opravdu jinak, než jak si ho vykreslovali protestanští exulanti, očekávající vřelé přivítání osvoboditelů od habsburské nadvlády. Mariánský sloup se stal výrazem této změny. Byl naplněn slibem, který učinil jezuita Klementinské koleje otec Jiří Plachý na barikádách, kde spolu se stovkou studentů a dobrovolníků bránil Karlův most.

Jistě, náboženství bylo v dějinách notoricky zneužíváno světskou mocí a svědectví o tom nechybí ani v kulturní sféře. Najdeme vypodobení Panny Marie s habsburskou císařskou korunou na hlavě; jistěže ji lze interpretovat jako přenechání svrchovanosti Matce Boží, ale stín podezření, že zadavateli šlo o spojení uctívaného obrazu s trůnem, samozřejmě může zanechat jistou pachutí, budit nedůvěru, nebo přinejmenším připouštět opačné interpretace. Podobně například Zelenkova krásná opera *Sub olea pacis et palma virtutis* napsaná v roce 1723 u příležitosti korunovace Karla VI. je sice popisována jako alegorické dílo k poctě sv. Václava, avšak při bližším pohledu na libretto působí pro dnešní vkus až nestravitelným dojmem poklonování před vládnoucí monarchií. Mocenských ambicí nebyla přirozeně prostá ani protestantská strana; vypovídají o nich dodnes ruiny zplundrovaných klášterů z doby, kdy úsilí o homogenní monokonfesi společnost bylo na pořadu dne. V symbolické rovině se mi obzvláště zapsala do paměti trojice soch zdobících



◀ Mariánský sloup na Staroměstském náměstí v Praze

jedno z průčelí švédského královského zámku ve Vadsteně (budovaného rovněž ze stavebního materiálu zničeného kláštera v nedaleké Alvastře). Alegorické sochy zde představují Víru, Naději a Vládu.

Proč ale o tom všem mluvím? Na pražském Mariánském sloupu nic podobného nenajdeme. Když 3. listopadu 1918 pražský anarchista a opilec Franta Sauer, ve spolupráci s žižkovskými hasiči a za souhlasu České strany národně sociální a Československé sociálně demokratické strany dělnické, sochu strhnul, přišla naše pět dní stará demokracie o nejkvalitnější dílo raného baroka. Na šest metrů vysokém korintském sloupu ztvárnil Jan Jiří Bendl postavu Panny Marie Neposkvrněné, tak jak vykryštovala v dobové ikonografii: ušlechtilá hlava antikizujících rysů ztělesňuje ideál ženské krásy, sepjaté ruce vyjadřují její přímlovu za lidstvo, k jehož rodu patří, nad nějž však vyniká právě skvělým privilegiem, jímž Bůh potvrdil její vyvolení za Matku svého syna - totiž absencí hříchu. V rozích zdvojeného soklu pak vypočetl sochař anděly válčící s démony války, moru, bídy a hereze. Jistě, jde o alegorické znázornění konce války – a myslím, že zdaleka nejen Tricetileté. Když mluvil před pár lety jeden irácký biskup o tom, co se v jeho zemi rozpoutalo, řekl: zdá se, jakoby démoni vyšli ze země... A v minulém týdnu jsem se dočetla ve statistikách o religiozitě v Evropě – pro naši vlast tristních – že v Česku více lidí věří v existenci temných sil než v Boha. Vlastně



◀ Stržení sloupu provázely velké vášně

to příliš nepřekvapuje, vždyť komu se nedostalo víry, je odkázán pouze do světské sféry, kde o démony není nouze – a snad v skrytu duše prosí Osud, v nějž Češi věří prý ještě častěji, aby jim poslal dobré duchy, které je ze sevření démonů vyprostí.

” Nepatřila jsem k nadšeným obhájčům návratu Mariánského sloupu. Při bližším pohledu se mi však jeví stále zřetelněji, že by se postavit měl.

Nepatřila jsem dříve k nadšeným obhájčům návratu Mariánského sloupu. Spíše jsem z povzdálí sledovala akademické obavy kolegů kunsthistoriků, zda bude případná replika umělecky na výši, zda se zachoval dostatek fragmentů apod. Při bližším pohledu a podrobnějším historickém zkoumání se mi však jeví stále zřetelněji, že by se sloup postavit měl. Důvodů je několik: především příležitost napravit barbarský čin není vždy samozřejmá, a naskytne-li se, neměla by přijít vniveč, dále obdivuhodné úsilí členů Společnosti pro obnovu mariánského sloupu, díky němuž replika sochy Panny Marie již dávno stojí při Týnském chrámu a dřív sloupu v zahradě boromejek, takže debata probíhá pouze v termínech povolení

k výstavbě a postoupení místa ze strany magistrátu. Pak je tady rovina ekumenická a otázka smíření církví, v níž je a bude vždy zapotřebí velkorysosti, o níž prosil ve svém listu bratrským církvím ČR kardinál Duka a v jejímž znamení také konal, když se zasadil o obnovu zlatého kalicha v průčelí Týnského chrámu. Dlužno též říci, že ztělesnění hereze potírané andělem, chtěl dokonce akademický sochař Petr Váňa nahradit postavou anděla smíření.

I význam hereze lze však nahlédnout v novém, dnešním kontextu, v perspektivě, která by byla ozdravující i v ekumenickém pohledu na minulost, totiž právě jako zneužití náboženství k světským cílům, jako veškeré podoby zesvětštění. Minulost skýtá všem církvím i jednotlivcům nepochybně dost materiálu ke zpytování svědomí, jak k tomu soustavně vybízí současný papež. Pokud však budeme převádět problém sloupu na 400 a více let staré kontroverze, vzniká dojem, že je úsilí o vstřícnou rétoriku poněkud jednostranné. A konečně rovina duchovní – příležitost znovu svěřit dějiny naší země ochraně Královny nebes a dát konkrétní podobu tomu, o co minulý měsíc žádal papež František, když vybízel v těžkých dobách církve k pravidelnému recitování modliteb Pod ochranu tvou a Svatý Michaeli archanděli. Vnitřní význam těchto dvou mocných modliteb Mariánský sloup na Staroměstském náměstí velmi přesně odrážel.

Johana Bronková, Vatikán)

Nevzpouzet se skutečností

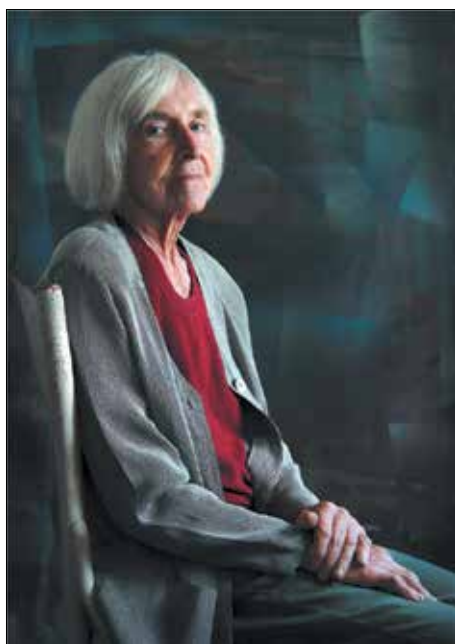
Před deseti lety zemřela akademická malířka, která celý svůj život prožila v Osíku u Litomyšle. Její díla jsou v mnoha galeriích, ale co je důležité – její obrázky zdobí i mnoho domácností v Osíku. Obrázky z její tvorby doprovázejí svátosti křtu, biřmování, manželství i přání Velikonoc a Vánoc, jsou ozdobou výročních tisků, diplomů a blahopřání. Její díla zdobí mimo jiné i katedrálu Svatého Ducha v Hradci Králové či královéhradeckou biskupskou rezidenci a Nové Adalbertinum. Rok před smrtí **Ludmily Jandové** vznikl tento rozhovor, kterým si její osobnost můžeme připomenout.

77 Odkud pocházíte, z jaké jste rodiny, z jakých poměrů?

Byla jsem narozena v Osíku, tady v Lazaretě, na kopci, v poslední chalupě, dál je už jen obzor. Nikde nebylo lépe, když bylo hezky, a nikde nebylo hůř, když bylo šeredně. Měla jsem sestru a bratra, který ale zemřel při porodu. Se mnou to po porodu také nevypadalo nejlépe, na doporučení lékaře mě nechali hned pokřtít. Pak porodní bába poslala tatínka do hospody pro kořalku, namočila do ní hadříky, do kterých mě zabalila a jsem tady. Rodiče měli hospodářství, ve kterém jsme museli pomáhat, ale na dětství vzpomínám ráda, protože rodiče žili v souladu s přírodou a my s nimi. Všechno jsme dělali společně, i proto jsem pomáhala ráda. Je to zajímavé, že ač nebyli rodiče vzdělaní psychologové, tak to s námi uměli. Dělala jsem ráda víc, než jsem musela, abych je potěšila. Vyrostla jsem na poli, na zahradě a na stromech. Pásla jsem husy, krávy, věděla jsem o každé jahodě, o každém ptačím hnízdě.

77 Vzdělání vám bylo umožněno jaké?

Po obecní škole jsem šla na střední, pak na gymnázium a potom jsem dělala zkoušky na akademii, ale protože mi



(Ludmila Jandová (1938–2008))

nebylo osmnáct let a neměla jsem výtvarné vzdělání, tak mi napsali, ať se tomu věnuji, ale abych si udělala nějakou odbornou výtvarnou školu. Šla jsem tedy na dva roky do Železného Brodu. Tam byl ředitelem sklář Stanislav Libeňský, bylo tam krásné tvůrčí prostředí. Jenže já jsem ke sklu vztah neměla, tak jsem se zabývala mozaikou a tavenou plastikou, což se mně později v životě hodilo. Mozaikou jsem se významnou část života živila.

77 Kde si myslíte, že se u vás vzalo umělecké nadání?

Malovala jsem, i když jsem ty husy pásala, opravdu. Rodiče měli základní vzdělání, jediné podklady, které jsem měla, byla záhlaví v kalendářích, třeba od Alše. Kalendáře se schovávaly, to byla knihovna, a já jsem si ta záhlaví vystříhala a slepila je v knížечku. Maminka se na mě pro to zlobila. Kreslila jsem si třeba, když už všichni spali. Spíš jsem byla takový samotářský typ, což jsem dodneška. Pozorovala jsem přírodu a přemýšlela o ní, dodnes si raději než román přečtu nějakou filosofickou věc nebo báseň. Po maturitě všichni chtěli, abych šla učit, jenže na pedagogickou školu jsem se z kádrových důvodů, pro víru v Boha, nedostala. Stejně bych asi byla jako kantorka nešťastná. Později jsem byla přijata na Akademii výtvarných umění, kam jsem chodila sedm let. V ročníku, kde nás bylo devět, jsem byla jediná, kdo neměl rodiče nějaké výtvarníky nebo spisovatele. A manžel taktéž, proto jsme asi měli k sobě nějak blízko.

77 Odkud berete inspiraci pro vaši tvorbu?

Určitě z přírody. Ono se to proměňovalo. V přípravce na akademii byl mým



profesorem Karel Müller, ilustrátor, noblesní pán. Myslela jsem si, že si nebudeme rozumět. Já jsem kreslila ty krásy, polní práce, ale on mě v tom podržel. To bylo hodně důležité. V přípravce byl mým spolužákem Jeník Pacák, bubeník Olympiku a Milan Knížák.

77 Jak vzniká vaše dílo?

Nerada čtu autobiografické monografie, protože ze životů jsou udělané romány a jen třetina z toho je pravda. Ty bohémské životy jistě jsou, ale já mohu říct, že člověk musí zapomenout na všechno a nechat tvořit „někoho jiného“. Když něco mám namyšlené, že takhle to chci já, tak z toho nic není.

77 Jste věřící člověk, je to přínos?

Jistěže. Třeba spolužačky mi říkaly, nevdávej se, budeš mít děti a to je konec s tvorbou. Není to pravda. Státnici jsem dělala v osmém měsíci těhotenství. Diplomovou práci jsem měla na téma mateřství, ale mateřství kozy, kobyly, prasnice, atd. Člověk získá nový rozměr, když přijme skutečnost, když se jí nevzpouzí. Komenský řekl: „Všechno plyň

samo o sobě, násilí buď vzdáno věci.“ To se mně líbí. On se člověk někdy staví na zadní život, ale já jsem čím dál tím víc smířena sama se sebou.

77 ... spolupracovala jsem s Karlem Otčenáškem, potřeboval tisíce vánočních a velikonočních pozdravů. Dělal jsem linoryty, byly to celé bedny, co se mu posílaly.

77 Ve svém díle hledáte Boha, anebo naopak, zjevujete ho?

Byla jsem vychovaná ve víře, uznávám ho, myslím si, že bez Boha to nejde. Žiji z jeho milosti, pozdravím ho ráno, modlím se i prací. Dělal jsem např. křížovou cestu z kvítí, abych lidi navedla k tomu, že Bůh je něco výjimečného. Bůh nemá jméno, on je to Bytí. Když dělám poctivě svou práci, okopávám zahrádku, vychovávám děti, tak přitakávám Bytí, čili

přitakávám Bohu. Možná si to vykládám špatně. Jednou jsem se nepohodla s jedním farářem, který po mně chtěl vytvořit oltářní obraz Krista Krále, oblečeného v královském oděvu. Já vím, že to jsou symboly, ale já si spíš představuji Krista jako Světlo. I na kříži jsem se snažila vyvarovat trpícího Krista, spíš jsem vnímala to Světlo, které z něj vyzařovalo, to Zmrtvýchvstání.

77 Který moment Kristova života je pro vás inspirací?

Je to ten kříž. Ukřížování a zmrtvýchvstání patří k sobě. Horizontála a vertikála v kompozici, tím se zabývám. Nejdřív musel zemřít, aby vstal z mrtvých. Oddalovala jsem návštěvu Svaté země, ale vloni se mi to podařilo a jsem hrozně ráda, protože i evangelium je teď pro mě skutečnější. Kristus se pro mě stal lidštějším, jakoby jsem si ho stáhla na zem. Ve Svaté zemi jsme bydleli v Betlémě a vyjeli jsme na poušť, kam se Ježíš odešel postit, a on vlastně vyšel jen za humna. Moc to na mě zapůsobilo. Kristus byl jedním z nás. A Bůh nám také není vzdálen. Stalo se mně, že v jedné farnosti chtěli obraz Nejsvětější Trojice. Dost jsem se zalekla,

(V datech

1997

Byla jmenována biskupem Karlem Otčenáškem členem čestného výboru při Biskupství královéhradeckém pro papežskou bohoslužbu u katedrály Svatého Ducha.

1997

V roce milénia sv. Vojtěcha byla jako významný tvůrce v oblasti umění inspirovaného křesťanskými hodnotami poctěna udělením děkovného uznání České biskupské konference. Vzhledem k zakončení Desetiletí duchovní obnovy jí bylo děkovné uznání uděleno po mši svaté ve Svatovítské katedrále kardinálem Miloslavem Vlkem.

2002

Papež Jan Pavel II. udělil Ludmile Jandové odznak vznešeného kříže „pro ecclesia et pontifice“ zvlášť ustanovený z důvodu významných děl a pozoruhodné snahy, a zároveň jí dal dovolení touto ozdobou se dekorovat.

2005

Převzala zvláštní cenu města Litomyšle za přínos městu.



Stálá výstavní expozice z díla Ludmily Jandové je k vidění v rodinné White galery v Osíku u Litomyšle.

protože figury vůbec nedělám a tak jsem hned řekla, že to nebude Pán Bůh na obláčku, že to budou symboly. Souhlasili s tím, jenže když se pak pan farář s vesničany přijel podívat, tak mně málem vynadali, co jsem si to dovolila. Prostě chtěli toho staříčka na obláčku. Takhle představa Boha je v lidech zazděná.

” Už z té cesty čerpáte do své tvorby?

To musí uzrát, uležet. Já tvořím spíš intuitivně a pak je z toho požitek.

” A co třeba historie našeho národa. Je obsažená ve vašem díle?

Chtěla jsem říct, že ne, ale není to tak docela pravda. Historie není můj koníček, já nejdu v životě ani tak po faktech, jako po dojmech. Jsem ráda, že pocházím z tohoto kraje. Ilustrovala jsem Halase – Já se tam vrátím. Nebo Smetanovu Mou vlast, hudební básně. A udělala jsem mnoho křížových cest. Historie se týká i oltářní obraz svatě Zdislavy, pak jsem dělala dva oltářní obrazy do Bohuslavic u Zlína, svatostánek, evangeliář atd. Hned první rok po absolvování akademie jsem začala spolupracovat s Karlem Otčenáškem. Potřeboval mít styk s diecézí a tím pádem potreboval i tisíce vánočních a velikonočních pozdravů. A protože tehdy se nemohly tisknout církevní tiskoviny, dělala jsem linoryty, které se tiskly jako grafika. Byly to celé bedny, které se mu posílaly. Hezká spolupráce, na kterou ani on nikdy nezapomněl, takže mám v Adalbertinu a na biskupství hezkou kolekci obrazů.

” Co se vám vybaví při vzpomínce na arcibiskupa Karla Otčenáška?

Každému říkal tetičko. Řidiče mu dělala teta Marcela, doktorka teologie. On se třeba bál přijít sem, aby mě nekompromitoval a tak chodil po cestě, modlil se růženec a ona vyřizovala, co bylo nutné. Já jsem se jednou zmínila, že mám ráda banány, že bych za ně i manžela vyměnila, protože byly tehdy podpultovým zbožím. A potom vždycky, když jsem poslala v bednách ty tisky, přišly mně nazpět místo nich banány. Po roce 1989 přijel,

abych mu navrhla biskupský znak. Přinesl celou stránku toho, co tam chce mít – a teď si to tam vtěsnejte. Zpracovala jsem to tedy a myslela si, že znak bude potřebovat jen na tu intronizaci, ale on ne, že ho musí nad křeslem mít. A tak manžel vyřezával sololit, syn psal jeho heslo, já mastila znak a dodnes mám z toho ostudu u heraldiků – znak 23. královéhradeckého biskupa Karla Otčenáška. Ale nevdá mi to. Byl velmi nadšený, stejně jako i v evangelizaci. Když jsem mluvila s lidmi v Hradci Králové, kteří byli na určitých postech a nebyli věřící, bylo znát, že ho berou, protože byl přístupný.

” Zajímala jste se někdy i o jiná náboženství? Je vám některé blízké svou moudrostí?

Na Indii mně překvapuje oddanost Bohu. Když ale vidím to mytí zvířat a lidí, divím se, že tam není víc nemocí. U křesťanství se mi líbí křest, kdy je dáváno člověku jméno a člověk je brán před Bohem jako jedinec. To u buddhismu není. Jsem ale hodně tolerantní k jiným náboženstvím, i když jsem nebyla ekumenicky vychována. Tehdy ekumenismus v takové míře jako dnes nebyl.

” Co myslíte, že by naše země potrebovala, proč jsme tak konzumní a nepřístupný národ?

To se táhne od obrození, už staletí. Pořád se o nás někdo „tahal“. Svoboda není bezbřehost. Všechno je dovoleno, ale ne všechno se může. Nedávno mě zklamal kameraman a fotograf Špáta ve svém fejetonu, kde píše, že už teď připravuje dceru na to, že ji jednou její manžel opustí a že je to normální, ať si z toho nic nedělá. Protože takový je teď prý život, že muž má právo poznat i jinou ženu, zkrátka, že takový je svět. Ne! Svět je takový, jaký ho uděláme! Jdeme de facto zlu naproti. Četla jsem někde hezkou větu, že jsme hodně informovaní a málo vzdělaní. Já jsem si vážila svých rodičů, protože oni nebyli vzdělaní, ale byli moudří. Moudrost se dřív předávala přirozeně, protože lidé žili spolu. V jedné místnosti! Svatby i pohřby byly z domu. Nebožtík ležel tři

dny upravený v síni, člověk se seznámil se smrtí, nebál se jí, přijal ji. Několik generací žilo pohromadě, děti se musely postarat o své rodiče. Něco se tu narušilo, Boha jsme zavrhli a náhrada za něj není. Člověk nemůže být bez Boha.

77 Jak jste se užívala na „volné noze“ v období komunismu?

Snadné to nebylo, protože i manžel je sochař a neměli jsme stálé příjmy. Měli jsme dvě děti a ty jsme museli zaopatřit. Já jsem se s vírou nikdy neskrývala. Na akademii mě vyzvali, abych vstoupila do komunistické strany, ale já jsem řekla, že chodím do kostela a že to by asi nešlo. Děti chodily na náboženství, odebírali jsme Katolické noviny a chodila jsem do kostela veřejně. Jednou vyzvali manžela, abychom si Katolické noviny kupovali, ale abychom je odhlásili, protože oni musí vést evidenci předplatitelů.

Existovaly komise, kde byli nejen umělci, ale taky zástupci z lidu a jeden člen té komise mě oslovil, jestli to jsem já, kdo má v Katolických novinách otištěné ty světce. Odpověděla jsem mu, že ano, a když on se jmenuje Václav, že mu příště jeden obrázek svatého Václava přinesu. A byl klid. Byla to taková drzost, že na to ani nemohl nic říct.

77 Malovala jsem, i když jsem ty husy pásala, opravdu. Jediné podklady, které jsem měla, byla záhlaví v kalendářích, třeba od Alše. Já jsem si je vystříhala a slepila.

Když se stavěla třeba škola, školka, musela se tři procenta z rozpočtu použít na výtvarnou výzdobu. My jsme byli organizováni ve svazu umělců, nesměli jsme být podnikatelé a svaz nám rozděloval práci. Hodně jsem dělala mozaiku, ptáky, květiny, ptačí hnízda atd. a to bylo přijatelné jak pro mě, tak pro ta veřejná zařízení jakými školky a školy byly. Mohli jsme dostat lepší zakázky, zvláště manžel, to je pravda, ale nám to stačilo. V Dašicích u Pardubic stavěli školu a na svazu jim řekli, že od nás nemají nic chtít, protože jim uděláme něco náboženského. Ale předseda ještě s několika lidmi se na nás přijeli podívat, co jsme za exoty, a když viděli, že jsme normální lidé, tak si to prosadili a já jsem tam dělala výlet ptáků z hnízda. Byli spokojení. Všechno je v lidech. Žili jsme skromně, neměli jsme nároky na zahraniční dovolené, protože bychom se tam stejně nedostali. Já jsem politice nikdy moc nedala, ignorovala jsem ji.

Ptačí hnízdo jako symbol rodinného zázemí

Ti, kdo Ludmilu Jandovou znali osobně, vzpomenu možná na vnitřní sílu, která byla součástí její osobnosti. A pramínek této vnitřní síly působil již od dětství. Když malá Liduška, dcerka ze zemědělské chalupy na okraji vesnice napomáhala rodičům v hospodářství, v chlévě, na poli nebo na louce, ráda si kreslila. Nevíme, kdo jí dal první sešitky, do kterých kopírovala Alšovy kresby z lidového čtení, tzv. kalendářů. Liduška kreslící pro radost, sedíc na třešni, asi ještě ani netušila, že někde v Praze lze malířství studovat.

Snad za gymnaziálních let její talent zaujal a byl rozvíjen. Pramínek sílil a přijímal přítoky, rady a inspiraci. A malá Liduška se pomalu stávala slečnou Lídou, pokreslila a pomalovala zřejmě každý papír, zaznamenávala citlivě prostředí, ve kterém žila, hospodářská zvířata i životní úděl prostých lidí, koloběh přírody i života.

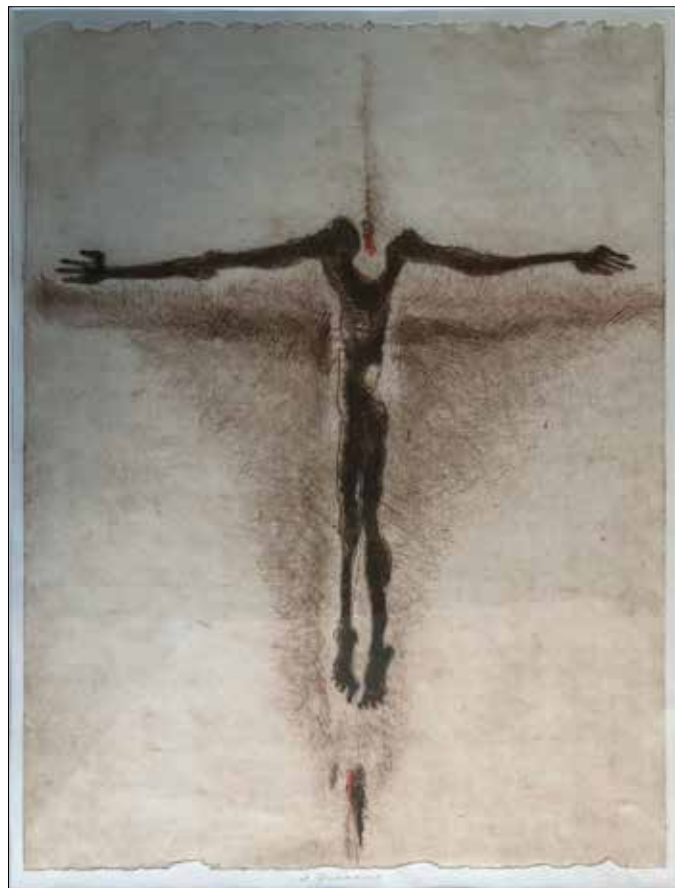
Po maturitě navštívil Liduščiny rodiče pan František Starý, řezbář a rámař z Nedošína u Litomyšle a přivedl s sebou architekta a malíře Josefa Matičku. Ten potvrdil talent jejich nejmladší dcerky a doporučil přijetí na Odbornou sklářskou školu v Železném Brodě. Toto setkání v chalupě na kraji vesnice určilo životní směr mladé malířky. Lída byla vnímavá a čerpala inspiraci a povzbuzení od lidí, kteří ji v následujících letech studií a zrání ovlivňovali. Tematicky se už během školních let zabývala prostředím, ze kterého vyšla, zobrazovala venkov, krajinu a události. Zabývala se vztahem lidí a zvířat. Byla vděčná, že profesori na Akademii výtvarných umění, kam byla přijata, pochopili její vnitřní nasměrování a její sílu a nebránili jí pracovat na tématech jí blízkých.

Dalším důležitým pramenem, který ovlivnil řeku jejího života, bylo partnerství a mateřství. Již na Akademii se provdala za spolužáka, sochaře Františka Jandu, a na konci studia se jim narodila

dcera a po pěti letech syn. Téma mateřství pro ni bylo velmi aktuální a ve svém díle ho často promýšlela. Cyklus zvířecí mateřství vytvořila jako svoji diplomovou práci a byla jí za ni udělena hlavní cena Akademie za obor figurální tvorby a grafiky. Ptačí hnízdo bylo pro ni symbolem rodinného zázemí, které budovala a do kterého se uchýlovala i v těžkých letech.

Lída, žijící a tvořící v zdánlivé izolaci venkova byla především ženou, trpělivou, inspirující a podporující partnerkou, laskavou maminkou, moudrou přítelkyní mnohým. Kde brala čas a sílu na vlastní tvorbu ani její blízcí netušili. A přece jsou její práce silné jako ona sama. Pokorná a zároveň hrdá a moudrá žena čerpala z upřímné křesťanské víry, z přítomnosti Boha ve svém životě, důležitá pro ni byla i literární inspirace a pozorné naslouchání rytmům přírody.

PhDr. Jiřina Dejmková



Dopis dceři

Milá Jiří,

tak jsem se zase zamyslela. Tentokrát nad polem. Pole – myslím tím kus země pravidelného či nepravidelného tvaru, ohraničeného lesem, loukou, sousedním polem. Zrovna tak jako člověk – postavený v životě na určité místo, do určitého prostředí, mezi určité lidi.

Chci si vzít příklad z odevzdané poslušnosti pole, kterému není dána možnost změny místa, a přesto činorodě, plodně plní své úkoly, své poslání.

Má své jméno: „Pole Pod strání“. Důvěrně se seznámí se svými ohraničenými, vymezenými, omezenými možnostmi. Pole ví, že dobrý hospodář po něm nebude chtít výnosy jako od jiných polí, polí z rovin. Ono je pole jílovité, s kamením, plevelem.

Často z něho nepohoda urve, co pracně v sobě vybudovalo, voda odplaví, vítr odnese. Políčko pod strání nezoufá, není smutné. Jsou dny pod mrakem i slunné. Ví, že je čas setí, růstu, zrání, odpočinku. Nevzpouzí se, čeká a přečká nepřízeň, aby rozkvetlo. Kveté ze všech sil, snaží se vydat ze sebe vše, co největší úrodu.

Neuzavírá se světu. Vzkazy mu přináší vánek, osvěžení bere od deště, slunce jej zahřeje a po nepohodě pohladí. O dálkách mu vyprávějí mraky. Své vzkazy také posílá po větru. Snaží se přemístit drobné zrníčko prachu po větru do dalekých zemí v tiché touze se uplatnit v tom velikém prostoru.

Zrovna tak jako my. Také máme někdy chuť stavět vzdušné zámky – chtít dobýt svět, poznat vše. Ale jsme jako pole spoutáni omezeností svých lidských rozměrů a možností. Není to přečin. Vždyť i prach

někde dá něčemu život, jako lidské výzkumy a poznatky přispějí ku blahu světa. Ale hlavní úkol pole je být tam pod strání, býti kamenité, kvést a dávat úrodu.

Je to prosté, přijmout svůj úděl, ztotožnit se s ním a pokud možno spolupřispět se svým Hospodářem.

Vždyť skutečnost – přítomnost není ničím daným, hotovým, je vždy taková, jakou si ji spoluvytváříme, jakou si ji zasloužíme – je úměrná naší velikosti.

Tak si to přeber zase ty po svém.

Vzpomínám na tebe často.

Zdraví a +

máma

77 Kterého svého díla si nejvíc ceníte?

Všechno jsou to moje děti. Někdo si myslí, že tvořím abstraktně, což není pravda. Myslím si, že něco, co neexistuje, nelze namalovat. Abstraktní je snad pro mě jen pojem Boha. Jinak žádný můj obraz není bez obsahu, vždycky tam byla ta záležitost světla, nebo směřování vzhůru nebo nějaká hloubka prostoru, hloubka myšlenky znázorněná barvami atd. Závidím lidem, kteří začnou obličejem v levém rohu a skončí v pravém rohu. To já neumím. Když dostanu zakázku, nějaké zadání, tak čekám na nějaké „problesknutí“ a když se ho držím, tak je to to pravé.

77 Kam nejdál se dostala vaše práce?

Do Ameriky. Ilustrace amerického básníka Robinsona Geffersona. Také Voskovec měl moji kresbu. Svatý Otec Jan Pavel II. má nějaká díla, ve Fatimě také něco je a v Tasmanii tiskli mé svaté. Arcibiskup Otčenášek, když někam jel a potřeboval dárek, vybral si vždy z mých prací.

77 Jste na nějaké své dílo hrdá?

Když byly děti, tak malovat šlo těžko. Vždycky jsem dělala z nějakého prožitku – mateřství, ochrana těch slabších atd. Udělala jsem toho dost, co jiného také tady dělat, než tvořit.



Když byla souborná výstava mé grafiky v Náchodě, kde byl vystaven celý můj vývoj v grafice, uvědomila jsem si, že na ten cyklus mateřství a ochrany mládat a slabších tvorů, mohu být hrdá. Jsem ráda, že to vzniklo. Nemyslím si ani, že by to bylo passé pro dnešní dobu, protože je v tom síla prožitku a síla výpovědi toho obsahu. V malbě to není ještě ukončené, chtělo by to přebrat. Tam jsem se dostala do filosofičtější polohy. A třeba i ty linoryty světců visí v mnoha domácnostech. Hodí se i do modernějších interiérů mladých manželství a o to mně šlo, abych obsah víry přiblížila i dnešním lidem.

Jsem ráda i za spolupráci s P. Mikešem ze Sebranic, kterému tahle tvorba byla blízká a tak jsem pro něj dělala také hodně věcí. Myslím, že se nemusím stydět ani za již zmíněnou křížovou cestu, kterou jsem ztvárnila pomocí květin.

77 Modlíte se při práci?

S modlením mám problém dodnes. Říkám si, že se neumím modlit a dodnes se to učím. Ale třeba křížovou cestu v ty tři hodiny odpoledne se modlím. A i když se jí třeba celou nepomodlím, tak si aspoň vzpomenu. Spíš se za mě modlili jiní. Tím mám na mysli maminku a všechny ty duchovní, se kterými jsem se znala a poprosila je o to. Před prací prosím o Boží pomoc, ale abych celou dobu setrvala v modlitbě, to ne. Vím však, že bez Pána Boha by to nešlo a snad tohle moje přesvědčení je také modlitba. Modlitbou nemusí být jen slova, ale celkový přístup.

77 V rozměru mateřství se nedá opomenout Panna Maria.

Přiznám se, že Pannu Marii jsem nikdy neztvárnila. V provedení linorytu ano, ale těžko dělám figurální obrazy.

77 Máte před sebou ještě nějaký cíl, práci, kterou byste ráda udělala?

Člověk musí umět v pravý čas přestat. To je umění. Opravdu.

Pavel J. Sršeň)

(Knižní tipy

Kniha pro zamyšlení v adventní době

Advent – soubor zamyšlení pro adventní čas



Královéhradecké Biskupství opět vydalo brožuru s adventními zamyšleními jako přípravou na Vánoce. Adventní doba nás zve k uvědomění si, na co s radostí čekám, koho radostně očekávám. Vedle různých očekávání bychom měli také radostně čekat na Ježíšův příchod. Brožurka nám chce pomoci, abychom si udělali každý den chvíli času a radostně očekávali Boží zaslíbení, to, čím každého z nás chce obdarovat sám Bůh.

Brožura Advent je k dostání na farních úřadech a v Karmelitánském knihkupectví na Velkém náměstí v Hradci Králové. Případně se lze domluvit na distribuci s panem Michalem Šafrankem na e-mailové adrese: safranko@bihk.cz.

Modlitba za přímluvu Božího Služebníka Josefa Hloucha

Českobudějovický biskup Mons. Vlastimil Kročil vyhlásil dne 10. června 2018, v den památky úmrtí Božího služebníka Josefa Hloucha, text modlitby za zázrak na jeho přímluvu. A protože biskup Hlouch je spjat s naší Královéhradeckou diecí svým pobytem v Koclířově, bude jistě dobré, aby slova modlitby zaznívala i u nás.

„Touto modlitbou chceme prosit i za věci, které jsou lidským silám nedosažitelné, protože sama církev nás k tomu povzbuzuje, když prohlašuje za blahoslavené a svaté ty, na jejichž přímluvu se udály zázraky,“ řekl otec biskup Vlastimil.

Pokud dojde na přímluvu biskupa Hloucha k vyslyšení, mohou se věřící se svým

svědectvím obracet na postulátora procesu blahorečení prof. Martina Weise – mail: postulator@dicb.cz

Modlitba (v osobních potřebách)

Dobrotivý Bože, Tys vyvolil svého služebníka Josefa Hloucha za českobudějovického biskupa, aby kráčel ve šlépějích Tvého Syna, čímž se stal pro mnohé oporou a svědkem víry v době útlaku církve.

Našel-li jsi zalíbení v jeho životě a obětech, veď nás, prosíme, svým svatým Duchem, abychom se dovedli modlit jako on, abychom dovedli spojovat své bolesti a utrpení s obětí Tvého Syna na kříži

a abychom nikdy neztráceli naději a důvěru ve Tvou láskyplnou prozřetelnost. V této naději a důvěře Ti předkládáme záležitost... (vyjádří se svými slovy).

Svěřujeme ji do přímluv biskupa Hloucha s prosbou, abys jejím vyslyšením oslavil tohoto „pastýře lidu svého“, který během života pomáhal a těšil všechny, kdo se k němu obraceli. Odvažujeme se prosit i za věci, které jsou lidským silám nedosažitelné, protože sama církev nás k tomu povzbuzuje, když prohlašuje za blahoslavené a svaté ty, na jejichž přímluvu se udály zázraky. Prosíme o to ve jménu našeho Pána Ježíše Krista, který s Tebou a Duchem svatým žije a kraluje na věky věků. Amen.

Předplatné měsíčníku Adalbert může být nápaditým dárkem!

rozhovory • názory • osobnosti • život církve • informace z diecéze



Čtete rádi Adalbert? Předplaťte ho také svým blízkým nebo přátelům! Letos nabízíme opět

Vánoční dárkový poukaz na předplatné

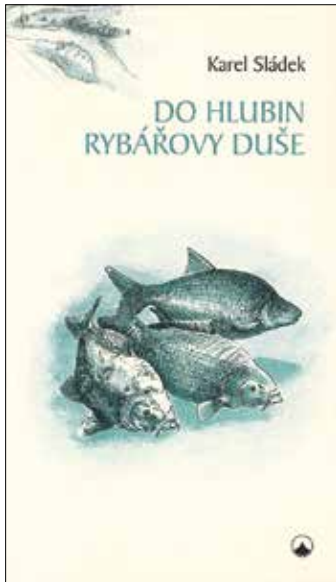
časopisu Adalbert pro rok 2019

který můžete položit pod vánoční stromeček svým blízkým.

Ozvěte se nám na redakční e-mail adalbert@bihk.cz nebo na telefon: 495 063 422.

Nová kniha

Do hlubin rybářovy duše



„Nejedna starší publikace o životě vodní říše a rybářství začíná filosoficky laděnými kapitolami, ve kterých se autoři zamýšlí nad vznikem a smyslem života ve vztahu k vodě a nad důmyslným koloběhem vody na Zemi. Voda byla vždy symbolem počátku veškerenstva, nad nímž lidstvo přemýšlí od nepaměti. Již jeden z antických řeckých filosofů považoval vodu za zdroj všeho života. Je stále inspirací pro mnohé poetické, umělecké, vědecké i duchovní meditace. Vracíme se k řekám, rybníkům, jezerům a mořím, abychom ztišení hleděli na vodní hladinu, do její hloubky a dálky, odkud se v tajemné chvíli minulosti objevil první život. A jak říká stará moudrost, kdo pochopí počátek, odhalí i smysl směřování ke konci.“

Těmito slovy se otevírá první kapitola knížky Karla Sládka Do hlubin rybářovy duše, kterou letos vydalo Karmelitánské nakladatelství. Knížka uvádí čtenáře do bohatého života nad i pod vodní hladinou. Vypráví o vodě, rybách, řekách, pramenech, potůčcích, rybnících, rybářích a o tom, co vodní svět a jeho pozorování přináší citlivému člověku. Drobným dílkem se uzavírá autorova pomyslná trilogie věnovaná tématům včelařství, myslivosti a rybářství. V první knížce Žít s moudrostí včel se čtenářům otevřela kniha přírody s meditacemi nad představitelkou jedné z nejvíce oblíbených hmyzích rodin: včelou medonosnou. Volně pokračování s názvem Zázrak jménem les připomnělo tradici péče o lesy a o volně žijící zvěř, která nám pomáhá žít ve větší harmonii se vším živým na naší planetě. A konečně tato knížka trilogii tematicky uzavírá rozjímáními o životě pod i nad vodní hladinou. Autor v ní život našich vod vztahuje k hlubší moudrosti, které nás učí sama příroda. Na konkrétních příkladech nachází mnohé inspirace pro duchovní život člověka. Těmito slovy se například otevírají řádky o řekách:

„Každý milovník potoků a řek, rybníků a jezer, vodních nádrží a přehrad si záhy všimne, jak voda zásadním způsobem modeluje naši krajinu. Najdeme v ní usazeniny druhohorního moře, velkých jezer, tvary z dob ledových a meziledových, stopy měnicích se směrů vodních toků v závislosti na klimatických a tektonických pohybech, a konečně změny vodního světa působením člověka. Fascinuje nás zesilování toků potoků a řek, jejich vodopády a peřeje, hravost vody v rozmanitém terénu a neskonalá touha najít si tu svou cestu. Proto rádi chodíme podél toku řek a pozorujeme její strategie a způsoby, jak čelí překážkám, jak si vytváří a posouvá své koryto. Každý potok a každá řeka směřují do vod daleko větších, než je sama. V metaforickém smyslu řeka neví, že její vody míří do vod dalece přesahující její největší možné představy. Život jako voda si přes veškeré peripetie našel své koryto a plyne jako řeka stále dál ke svému naplnění. Podobně též člověka čeká budoucnost daleko větší a krásnější, než si v přítomném okamžiku dokáže vůbec představit.“

Knížku tak lze doporučit každému člověku, který při procházení přírodou objevuje kontemplativní styl života. Nejvíce ale jistě potěší rybáře.

Karel Sládek: Do hlubin rybářovy duše / brož., 80 stran, 116 Kč, ISBN: 978-80-7566-071-8, Karmelitánské nakladatelství, 2018

Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Pavel Vojtěch Kohut OCD

9 dní k prohloubení naděje, víry a lásky



Jako křesťané nevedeme jen přirozený život, který nám darovali rodiče, ale i nadpřirozený, který jsme obdrželi od Boha ve křtu. Tuto novou existenci, jež se zakládá zejména na vlitých ctnostech naděje, víry a lásky, nazýváme teologální život. Brož., 88 s., 95 Kč

Anna Penna

9 dní k přiblížení se tajemství Vánoc



Nověna je inspirována slovy papeže Františka z exhortace *Amoris laetitia* (Radost z lásky). Na každý den připadá jedna z událostí spjatých s Ježíšovým narozením. Brož., 80 s., cca 95 Kč, vyjde 15. 11.

(Kurzy

Kurz pro dobrovolníky v pastorační péči o nemocné

opět otevírá Biskupství královéhradecké.

Dobrovolník nabízí nemocným lidský zájem vyjádřený osobní návštěvou a přítomností – zpravidla formou rozhovoru, nasloucháním i mlčenlivou přítomností u lůžka, modlitbou, četbou z Bible, zprostředkováním účasti na nemocničních bohoslužbách. Zprostředkovává kontakt s duchovními všech církví a náboženství registrovaných v České republice. Dobrovolník je ochoten všem bez rozdílu věnovat svůj čas, sdílet jejich radosti, ale i starosti, strach, bolest, osamocení, úzkost... Respektuje svobodu nemocného službu přijmout, ale i odmítnout.

■ **Délka kurzu:** únor – duben 2019
(7 sobot)

■ **Místo setkání:** Domácí hospic
Duha, Hořice.

■ **Přihláška** v Domácím hospici
Duha u paní Zdislavy Polákové:
zdislava.cernochova@seznam.cz

■ Součástí vyplněné přihlášky
je **doporučení** duchovního
správce!

■ **Termín uzávěrky** přihlášek je
31. 12. 2018.

Na závěr kurzu získává dobrovolník osvědčení o absolvování a pověření ke službě.

Za organizační tým

MUDr. Bc. Michal Hrnčiarik
předseda výboru Katolické
asociace nemocničních kaplanů
v České republice

Oslavy 90. výročí Fakultní nemocnice v Hradci Králové

V rámci oslav 90. výročí založení Fakultní nemocnice v Hradci Králové odsloužil královéhradecký biskup Jan Vokál v pátek 16.11. v katedrále Svatého Ducha děkovnou bohoslužbu.

„S královéhradeckým Biskupstvím spolupracujeme dlouhodobě a podle mého názoru velmi dobře. Ve Fakultní nemocnici pracuje několik duchovních, kteří se setkávají s nemocnými, kteří o takové setkání mají zájem a pomáhají jim překonat chorobu. Před mnoha lety jsme zřídili v nemocnici ekumenickou meditační místnost a současný pan biskup, podobně jako jeho předchůdci, se každoročně setkává s nemocnými i se zaměstnanci. Je tedy zcela pochopitelné, že i v rámci oslav 90. výročí vzniku areálu nemocnice slavíme společně“, řekl k pátečním oslavám profesor Vladimír Palička, ředitel FN HK.

Zástupci královéhradeckého Biskupství, v čele s biskupem Janem Vokálem, každoročně navštěvují u příležitosti Mezinárodního dne nemocných hradeckou nemocnici, kde vždy biskup Jan Vokál odslouží mši svatou. A právě ředitel nemocnice se stává průvodcem biskupské delegace při návštěvě některého nemocničního oddělení.

„Každá nemoc, která postihuje tělo a jeho orgány, je pro nemocného i výraznou psychickou zátěží. Ta je v některých případech velmi výrazná a nepochybně ovlivňuje i průběh nemoci a její léčbu. Jsou lidé, kteří se s psychickou zátěží vyrovnají sami, většinou s ní pomůže správný přístup lékařů a sester; řada lidí potřebuje podporu duchovní služby a my jsme rádi, že jim ji můžeme zprostředkovat“, dosvědčil nutnost duchovní podpory v procesu léčby ředitel hradecké nemocnice.



■ Biskup Jan Vokál spolu s prof. Vladimírem Paličkou, ředitelem Fakultní nemocnice v Hradci Králové; nemocnice a Biskupství spolupracují dlouhodobě ve snaze poskytnout pacientům i zaměstnancům nemocnice v případě potřeby duchovní podporu

17. listopad: fatimská pouť k Pražskému Jezulátku



V sobotu 17. listopadu, kdy si miliony lidí připomínaly výročí změny politického režimu v naší zemi, svěřili poutníci z královéhradecké diecéze a členové Fatimského apoštolátu z dalších regionů Čech, Moravy a Slezka, Českou republiku do ochrany Pražského Jezulátka a Panny Marie při tradiční pouti. Foto: archiv ČM Fatima Koclířov

České spirituály v Králíkách

Horou Matky Boží v Králíkách zněly v neděli 18. 11. rytmické písně v podání „starých“ bardů, kteří se před padesáti lety zasloužili o rozšíření svižné křesťanské muziky z letohradské farnosti do dalších kostelů po diecézi.

Jaroslav Kvapil vzpomíná, jak byl nadšen, když poprvé uslyšel české rytmické spirituály: „Písně nás doslova formovaly. Bylo mně tenkrát patnáct let, ale vím, že od první chvíle drtivá většina věřících v naší letohradské farnosti přijala rytmické s opravdu s nadšením! Třeba náš téměř sedmdesátiletý dědeček, tomu se nové písničky neskutečně líbily, zářily mu oči, jakmile je uslyšel a také je potichoučku s námi zpíval. Jako dnes ho vidím.“

To tenkrát devítiletou Bronislavu Halbrštátovou, sestru Jaroslava Kvapila, posadil tehdy P. František Karel za bubny, aby hrála s kytaristy. „Když musely kytary z kostela zmizet, začala jsem doprovázet rytmické písně na klavír a bratr Jarda hrál k tomu na basu. Nikdy se nepřestaly rytmické v kostele zpívat. My děti jsme se na rytmické mše těšily moc, písničkám jsme rozuměly, byly živé a radostné. Mohu říct, že nás všechny jakoby proměňovaly. A otec František nás zapojil do liturgie i jinak, takže jsme do kostela chodily rády! Na mše na Orlici v té době přijíždělo spoustu lidí z celé republiky a všichni jsme tvořili úžasné společenství. Ta atmosféra se nedá ani popsat. Slavím vlastně letos také velké výročí. Padesát let učím děti i dospělé tyto rytmické písně ve farnostech po okolí“, svěřila se diecézní ředitelka pro Papežská misijní díla.

Stará parta hudebníků se domluvila a vznikla nová tradice. Každoročně se budou k výročí 17. listopadu setkávat v králíckém klášteře. „Štafetu jsme však předali mladším. A nám starým harcovníkům je fajn u srdíčka, že mladí pokračují, a tak si spokojeně pobrukuje a vzpomínáme na naše mladá léta“ řekl s dojetím Jaroslav Kvapil.

Krátce

V Lezníku obnoven misijní kříž

Před kaplí Nanebevzetí Panny Marie v Lezníku posvětil královéhradecký pomocný biskup Josef Kajnek v neděli 21. 10. u příležitosti 130. výročí postavení a posvěcení kaple obnovený misijní kříž. „Nemyslel jsem si, že se ještě dočkám opětovného vztyčení našeho misijního kříže. Můj tatínek jej společně s dalšími rozebíral v první polovině padesátých let minulého století, protože se už nacházel ve velmi špatném stavu“, řekl Jaroslav Patočka, který při obnově pomáhal. Původní dřevěný kříž posvětili misionáři 17. dubna 1875 v závěru lidové misie. Zachovala se však z něho pouze cedulka s pamětním nápisem a několik historických fotografií. Nový, téměř pětimetrový kříž je vyroben z modřínových hranolů. Kontura plechového korpusu ukřižovaného Ježíše Krista je kopií dochovaného originálu zavěšeného do roku 1939 na jiném kříži v obci. „Dnešní den je završením mého dlouholetého přání. V příštím roce hodlám s Boží pomocí obnovit v Lezníku ještě jeden dřevěný kříž“, říká hlavní organizátor obnovy, obecní kronikář Josef Kopecký. Náklady na obnovu kříže uhradilo město Polička.



Broumovské diskuze

Sál broumovského klášterního Dřevníku, plný potencionálních diskutérů z řad veřejnosti, přivítal na podiu 5. Broumovských diskuzí zajímavé osobnosti, které se společně zamýšlely nad důležitými otázkami současné české společnosti. Letos nad tématem Hrdinství a odvaha.

Broumovské diskuze jsou výjimečné nezvykle velkým prostorem pro debatu. V nepřerušovaných tříhodinových diskuzních blocích je tak možné probírat se tématy do hloubky, přičemž věcnost, otevřenost, trpělivost a zdvořilost jsou hlavními aspekty broumovských setkání. „*Beru to jako velký Boží zázrak a Boží dar, že se v Broumově našli lidé, se kterými se dá spolupracovat na velkých věcech a na kultivaci místního kraje*“, řekl k současnému společenskému životu v broumovském klášteře Prokop Siozstronek OSB, arcipat břežnovský a broumovský.

Veřejné mínění

Pořadatelé Broumovských diskuzí si pro letošní ročník nechali zpracovat k tématu Hrdinství a odvaha výzkum veřejného mínění. Jeho výsledky byly poměrně překvapující. Češi se domnívají, že hrdinské chování je především záchrana života či pomoc v nouzi druhému člověku. Podle

respondentů potřebuje mít společnost hrdiny hlavně mezi hasiči, policií a politiky, přičemž opravdový hrdina by měl být podle nich nezištný, obětavý. A měl by umět držet slovo. 90 % dotazovaných vnímá, že hrdinové, jejichž klíčovou vlastností musí být odvaha, mají společnost spojovat a dále si myslí, že dnešní doba dává prostor pro hrdinské činy. Při dotazu na hrdiny minulosti byl nejčastěji uváděn Jan Hus (19 %), Jan Palach (9 %) a Václav Havel (7 %). Hrdinu současnosti neuvedly dvě třetiny tázaných, 10 % z nich zmínilo Michala Velíška.

Co je odvaha a hrdinství?

„*Hrdinství bude asi většina z nás podvědomě chápat jako nasazení vlastního života či zdraví ve prospěch záchrany zdraví či životů druhých nebo významných materiálních, případně duchovních hodnot. Označení hrdina ale často vidíme i v úplně jiných souvislostech. Správné chápání pojmu hrdinství a odvahy a jejich obsahu má pak zásadní vliv na kalibraci našich receptorů. Je odvážný ten, kdo si udělá selfie na vrcholu továrního komína, a ten, kdo při vědomí všech nepřijemností a potíží bude hájit principy a hodnoty, je v lepším případě považován za pošetilého hlupáčka?*“, prohlásil mimo jiné generál Petr Pavel.

Aktivista Roman Týc se dívá na hrdinství zcela z jiného pohledu. Mrzí ho, že vůbec známe výraz hrdinství, protože je to důkazem, že společnost jako celek mnohdy nefunguje správně. Skutky jedinců v zoufalých situacích jsou pak prý výrazné, většinou sledované a alibisticky vyzdvihované. „*Na hrdinství je krásné, že hrdinou může být opravdu každý; jen musí správně vyhodnotit situaci, příliš se nezabývat možnými důsledky a přijmout výzvu uskutečnit čin, který překračuje rámec toho, co se v danou chvíli chápe jako normální chování*“, řekl dále také k tématu Roman Týc.

Ekonom Tomáš Sedláček je přesvědčený, že i naše doba má své hrdiny. „*Je však třeba zmínit ještě nenápadnější typ hrdiny. Ježíš učinil mnoho zázraků, ale byly to mikrozázraky (nasyčení tisíců hladových), nikoli však makrozázrak jako vyřešení otázky hladu jednou pro vždy. Občas nás ale právě mikrozázrak posune jako společnost dál*“, říká autor knihy *Ekonomie dobra a zla*.

Marie Svatošová ocenila odvažu otevřít na konferenci tabuizované téma smrti: „*Přemýšlím o smrti celý život, díky své profesi lékařky jsem v častém kontaktu se smrtí a mnohé jsem si už vyjasnila, přesto otázky zůstávají. Nemůže tomu být jinak. Smrt je pro nás tajemstvím a zůstane jím až do okamžiku, kdy se s ní setkáme osobně.*“

Podle ředitele Agentury pro rozvoj Broumova Jana Školníka by si téma hrdinství i téma odvaža zasloužilo samostatnou konferenci. Třeba o tom, zda je malým hrdinstvím každodenní vystupování člověka ze své pohodlné zóny, nebo jestli stále přetrvává koncept hrdiny jako vojevůdce na pomníku. „*Mnoho lidí něco neudělá jen proto, že má strach, aby neudělali chybu, aby neselhali. Převzít odpovědnost za svůj život a odvažu kráčet světem podle svého a přitom respektovat svou sounděžitost s ostatními. To je přece velké téma*“, myslí si zakladatel Broumovských diskuzí.



◀ Názory politologa Daniela Kroupy (vlevo) nebyly vždy v jednotě se spisovatelem Jiřím Padevětem či Tomášem Sedláčkem. Přesto společnou řeč našli.

Kněžský den 19. listopadu, pozdravení pokoje...



(V pondělí 19. 11. se sešli kněží královéhradecké diecéze se svým biskupem Janem v katedrále Svatého Ducha při kněžském dnu, aby spolu utvořili bratrské společenství nejen kolem obětního stolu.

Neratov má již na kostele báně

Věže kostela Nanebevzetí Panny Marie v Neratově dostaly nové měděné báně. Průčelí kamenného chrámu, který vyhořel na jaře roku 1945 je opět v původní majestátnosti. Nově odlité zvony Archanděl Michael a Archanděl Gabriel z přerovské dílny rodiny Dytřichových jsou už v Neratově. Ty původní se po pádu roztrhly při devastujícím požáru, který měl podle pamětníků způsobit opilý ruský voják střelbou z pancéřové pěsti. Záměrem Sdružení Neratov je také nabídnout návštěvníkům pohled z věží do údolí Divoké Orlice a na Orlické hory. Jednou věží se bude na vyhlídku stoupat a druhou sestupovat. Kříže na kostelních věžích budou v Neratově ve výšce 40 m. Dokončení revitalizace věží však umožní zájemcům projít se i pod samotnou skleněnou střešou kostela.



(Pozvánka

Přehled pastoračních aktivit v diecézi v roce 2019

- 2. 2. Setkání řeholníků (Hradec Králové)
- 18. 2. Studijní setkání kněží a jáhnů na téma subkultura (Hradec Králové)
- 8.–10. 3. Společný víkend pro birmovance (DCŽM Vesmír)
- 29.–30. 3. 24 hodin pro Pána (diecéze)
- 1.–2. 4. Kněžská pouť (Želiv)
- 12. 4. Setkání diecézního biskupa s katechumeny (Hradec Králové)
- 13. 4. Diecézní setkání mládeže (Hradec Králové)
- 18. 4. Zelený čtvrtek – Missa chrismatis (Hradec Králové)
- 27. 4. Svatovojtěšská pouť (Libice nad Cidlinou)
- 24. 5. Noc kostelů (diecéze)
- 8. 6. Diecézní setkání dětí (Hradec Králové)
- 13. 7. Jáhenské svěcení (Hradec Králové)
- 13.–18. 8. Celostátní setkání animátorů mládeže (Chotěboř)
- 18. 8. Mariánská pouť (Králíky)
- 1. 10. Diecézní setkání seniorů (Hradec Králové)
- 11.–14. 11. Národní pouť (Řím)
- 18. 11. Kněžský den (Hradec Králové)

„Pastorační středisko o.p.s.“ organizuje v rámci udržitelnost projektu

Další vzdělávání pro církevní organizace - CZ.1.07/3.2.10/01.0014

Kurz pro akolyty

(dle Kán. 230, §3 CIC)

Jedná se o kurz realizovaný v době leden–květen 2019. Kurz je naplánován tak, aby skončil před slavností Těla a Krve Páně. O této slavnosti by mohli akolyté oficiálně přijmout toto pověření ke službě ve své farnosti. Celkový rozsah kurzu: 4× sobota + 1× víkend. Celková cena kurzu: 2000 Kč (v ceně není zahrnuto stravování a ubytování).

Datum	Přednáška	Rozvrh hodin	Přednášející	Místo
20. 1.	Liturgické předpisy	8:00 – 9:30	ThLic. Jan Šlégr, SL.D.	Hradec Králové
	Liturgické předpisy	9:45 – 11:15	ThLic. Jan Šlégr, SL.D.	
	Oběd	11:15 – 12:15		
	Liturgické předpisy	12:15 – 13:45	ThLic. Jan Šlégr, SL.D..	
	Rétorika	14:00 – 15:30	Mgr. Daniel Rumpík	
	Rétorika	15:45 – 17:15	Mgr. Daniel Rumpík	
17. 2.	Liturgické předpisy	8:00 – 9:30	ThLic. Jan Šlégr, SL.D.	Hradec Králové
	Liturgické předpisy	9:45 – 11:15	ThLic. Jan Šlégr, SL.D.	
	Oběd	11:15 – 12:15		
	Prezentační dovednosti	12:15 – 13:45	Mgr. Kateřina Neustupová Mgr. Helena Johnová	
	Prezentační dovednosti	14:00 – 15:30	Mgr. Kateřina Neustupová Mgr. Helena Johnová	
	Prezentační dovednosti	15:45 – 17:15	Mgr. Kateřina Neustupová Mgr. Helena Johnová	
17. 3.	Firemní kultura církevní organizace	8:00 – 9:30	ICLic. Karel Moravec	Hradec Králové
	Spolupráce kněží a laiků	9:45 – 11:15	ICLic. Karel Moravec	
	Oběd	11:15 – 12:15		
	Krizová intervence	12:15 – 13:45	B.Th. Vítězslav Vurst	
	Krizová intervence	14:00 – 15:30	B.Th. Vítězslav Vurst	
	Krizová intervence	15:45 – 17:15	B.Th. Vítězslav Vurst	
21. 4.	Doprovázení nemocných a umírajících	8:00 – 9:30	Mgr. Petr Kubant	Hradec Králové
	Doprovázení nemocných a umírajících	9:45 – 11:15	Mgr. Petr Kubant	
	Oběd	11:15 – 12:15		
	Doprovázení nemocných a umírajících	12:15 – 13:45	Mgr. Petr Kubant	
	Praktická cvičení, exkurse	14:00 – 17:15	Mgr. Petr Kubant	
27. 4. – 29. 4.	Duchovní obnova	27. 4. od 18:00 až 29. 4. do 14:00	ICLic. Karel Moravec	Marianum, Janské Lázně

Bližší informace a přihlášku (nutno poslat **do 5. ledna 2019**) naleznete na www.pastoracnistrediskohk.cz.

Do dílen se hendikepovaní těší na práci i kamarády

Klientům Sociálně terapeutických dílen Miriam v Králíkách teď usnadňuje práci nový šicí stroj, který jim mohla z výtěžku letošní Tříkrálové sbírky pořídit orlicko-ústecká Charita. Originální tašky anebo ekologické látkové obaly zvládne ušít i devětadvacetiletý Filip, který taky rád tvoří v dřevařské dílně a vypomáhá v obchodě. Je to pro něho moc důležité a našel si tu i nové přátele.

S nadšením jde všechno líp

„Baví mě to ve všech dílnách. Ze dřeva děláme třeba domečky. Mám radost, že se lidem líbí. Jezdíme spolu i na výlety,“ rozpovídal se Filip, kterého jsme ten den zastihli ve výtvarné dílně. Zrovna se vyráběly potisky na tašky a polštáře. Filip nám se zaujetím a úsměvem předvedl, jak na to. Zručnost prokázal i při šití a v podstatě každý výrobek dal hned na první dobrou.

„Jak vidíte, nový šicí stroj overlock látku rovnou ořezává i začíštíje. Je to pro nás velké zjednodušení práce,“ chválila nového pomocníka v dílně asistentka paní Marie.

Zázraky se dějí

„Filip se rád učí něco nového. Vždycky se do dílen moc těší. Našel si tady i kamarády a je opravdu šťastnej,“ řekla nám jeho maminka Věra Krsková. „Život se nám hodně zlepšil. Víme, že je o Filipa postaráno, chodí sem jako do práce a jsou tu jedna rodina. Manžel se tak dokonce mohl po letech vrátit do školy ke své učitelské profesi,“ svěřila se paní Věra.



◀ Díky Tříkrálové sbírce si mohli v dílnách Miriam v Králíkách pořídit nový šicí stroj, na kterém hendikepovaní klienti šijí originální dárkové předměty. Foto: Jana Karasová

A právě manželé Krskovi před dvěma lety vdechli život v pohraničí tolik ojedinelému projektu Sociálně terapeutických dílen Miriam. Prostory poskytlo město Králíky a pomohla Charita.

Pokroky jsou znát

Dílny Miriam už navštěvuje téměř desítky dospělých s mentálním nebo tělesným postižením. Hendikepovaní tu společně tvoří, učí se běžným návykům a také větší samostatnosti. „Naše hlavní poslání je rozvoj pracovních dovedností klientů, ale po obědě si spolu i zazpíváme, hrajeme hry nebo jdeme na procházku,“ informovala nás vedoucí dílen Mgr. Miroslava Kopecká.

„Taková služba v regionu chyběla a hendikepovaní ze speciální školy neměli kam jít. Dneska najdou uplatnění u nás. U klientů vidíme opravdu velký posun, když chodí do dílen. Jejich svět nás může i obohatit, třeba tím, jak jsou přirození a upřímní,“ podělila se o své poznatky z praxe paní vedoucí.

Vyrobeno s láskou

Pokroky byly znát i u Petra a Dana, kteří v dřevařské dílně právě vyřezávali anděly z překližky. Také tady si hendikepovaní procvičují manuální zručnost a cit pro práci se dřevem. Nejdříve vyříznout tělo, pak křídla, ještě obrousit do hladka, na dekorovat a je hotovo. >>>



(Výrobky z dílen Miriam se prodávají v terapeutickém obchůdku, kde vypomáhají i klienti. Foto: Jana Karasová

>>> Pokračování ze strany 31

Výrobky z dílen se pak prodávají v terapeutickém obchůdku anebo na jarmarcích. Hendikepovaní se učí komunikovat se zákazníky a také pracovat s penězi za pomoci asistentky. Takže pokud právě sháníte originální dárek vyrobený s láskou, jak se píše na visačkách, určitě se zastavte. Otevřeno mají vždy v pondělí a v úterý dopoledne. Uděláte radost sobě i druhým, stejně jako tříkráloví dárci. Děkujeme Vám!

Více také na www.uo.charita.cz.

Jana Karasová)

(KALENDÁŘ NA PROSINEC

Vysoké Mýto

■ 16. 11. 2018 – 15. 1. 2019 Svět indických dětí

Kostel sv. Vavřince. Výstava fotografií z projektu Adopce na dálku Diecézní charity HK v Indii.

Více na www.adopce.hk.caritas.cz.

(VZDĚLÁVÁNÍ

■ Kvalifikační kurz pro pracovníky v sociálních službách

leden–květen 2019 (výuka 1× za 14 dní vždy v pá a so)

Kurz je určen pro všechny pracovníky v sociálních službách. Cílem je komplexní rozšíření znalostí, dovedností a schopností v oblasti sociální práce, péče a pomoci. Je sestaven dle požadavků zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách včetně kvalifikace pracovníků.

Pořádá Háčko Červený Kostelec.

Info a přihlášky <http://hacko.ochck.cz/vzdelavani>.

(AKTUALITY

Letos obdržela Cenu Charity sestra Dagmar, zakladatelka Klubu Střelka

Praha: Charita má mnoho tváří. Jsou to nejen tváře klientů, ale také osmi tisíc zaměstnanců. Patří mezi ně lidé různého vzdělání i schopností, které ovšem spojuje obětavost a zápal pro charitní dílo. Charita se snaží jejich přínos každoročně ocenit tím, že vybrané zástupce nominuje na Cenu Charity. Letos ji obdrželo devět zaměstnanců ze všech diecézí.

Za královéhradeckou diecézi byla letos oceněna paní Kateřina Litošová (sestra Dagmar) z Farní charity Dvůr Králové nad Labem, dlouholetá a obětavá vedoucí Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež, pedagožka a také psychoterapeutka. Sestra Dagmar je členkou Kongregace sester matky Božího milosrdenství. V Charitě působí 11 let. Díky její iniciativě vznikl Klub Střelka – Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, které vedou rizikový způsob života a jsou ohroženy sociálním vyloučením. Sestra Dagmar má výjimečné dary pro vedení pracovního týmu, zejména díky své trpělivosti a skromnosti. Její terapeutická práce v Klubu Střelka změnila mnohým mladým lidem život.

Ceny byly udíleny v úvodu benefičního koncertu Arcidiecézní charity Praha, který se uskutečnil pod patronací pražského arcibiskupa Dominika kardinála Duky 31. října v pražském Obecním domě. „*Jde vesměs o dlouhodobé pracovníky z místních Charit, doslova „lidi na svém místě“, kteří jsou pro ostatní skutečným vzorem,*“ uvedl ředitel Charity ČR Lukáš Curylo, který poděkoval oceněným a vyzdvihl význam Ceny i jejich nezištné, obětavé práce, spojené často s velkým osobním nasazením. Ocenění předával přítomným vedle ředitele Lukáše Curyla



(Gratulujeme sestře Dagmar k ocenění za obětavou práci v Charitě. Cenu převzala z rukou ředitele Charity ČR a také biskupa Pavla Posáda, prezidenta organizace (na snímku). Foto: Lubomír Kotek

také prezident organizace biskup Pavel Posád a zástupci partnerských organizací Nadace České spořitelny Dagmar Sladká a společnosti T-Mobile Boris Kučera.

Gratulujeme sestře Dagmar i dalším oceněným a děkujeme!

Více také na www.charita.cz)

Nadace Olgy Havlové podpořila Hospic Anežky České

Červený Kostelec: Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové podpořil Hospic Anežky České částkou 49 000 Kč, za které byly pořízeny antidekubitní matrace pro pacienty. Matrace slouží jako preventivní faktor před vznikem bolestivých proleženin, jejichž vznik hrozí především u pacientů, kteří tráví většinu dne na lůžku. Proleženiny bývají velmi bolestivé a snaha předcházet jim patří k nedílné součásti principů hospicové paliativní péče zaměřené na mírnění bolesti a poskytnutí co nejdůstojnějších podmínek pacientů.

Za pacienty Hospice Anežky České velmi děkujeme Výboru dobré vůle – Nadaci Olgy Havlové.

Více také na www.hospic.cz.

Z Oblastní charity Červený Kostelec)

Přes poznání odlišného si jsme blíží, ukázalo hradecké Setkání národů

Hradec Králové: Letošní Setkání národů potvrdilo, že přes poznání odlišného si lidé různých kultur dokáží více porozumět. Svou národní hudbu, tanec, umění i kuchyni na festivale v hradeckém Adalbertinu v úterý 13. listopadu představily téměř tři desítky zemí. Návštěvníci ocenili především možnost bezprostředního setkání s cizinci, kteří žijí mezi námi, a také jejich bohatou prezentaci. Akci už pošesté uspořádalo Integroční centrum pro cizince hradecké Diecézní charity s partnery a záštitu opět převzal primátor města Hradec Králové.

„Všichni cizinci byli moc vděční za příležitost prezentovat svou kulturu. Setkání národů každým rokem ukazuje, že právě hudba, tanec, umění i kuchyně jsou takovým univerzálním jazykem. Odbourávají často zbytečné předsudky a usnadňují vzájemnou komunikaci,“ říká Ing. Jan Kočí, vedoucí Integročního centra pro cizince Diecézní charity Hradec Králové. Svou zemi na festivalu představili zejména cizinci a uprchlíci z Královéhradeckého kraje, kterým Diecézní charita pomáhá s integrací do naší společnosti, a také zahraniční studenti Filozofické fakulty UHK.

„Jsme rádi, že se tady můžeme seznámit s cizinci a nemusíme se přitom vůbec bát. Nejvíce se nám líbila nabídka všech těch států – jídlo, písničky a tance, co pro nás měli připravený. Je vidět, že si s tím opravdu dali práci,“ podělili se o své dojmy z festivalu kluci



(Na Setkání národů se školáci učili také indiánský tanec a pozdravy pod vedením skupiny Chayag z Ekvádoru. Foto: Pavel Vondřejc)

a holky ze ZŠ Bezručova. V dopoledním programu pro školy si žáci pod vedením svých průvodců z různých kontinentů vyzkoušeli africký, ruský, arabský a indiánský lidový tanec. Symbolem propojení všech kontinentů byly živé obrazce, které potom žáci společně vytvořili za doprovodu francouzského šansonu a Smetanovy Vltavy. Pomyslnou cestu kolem světa uzavřela písnička Nebe na zemi od Voskovce a Wericha, kterou si všichni – Češi i cizinci – připomněli sté výročí naší republiky.

Na podvečerním koncertu si publikum nejvíce získala indiánská skupina Chayag z Ekvádoru, spontánní africký hudebník Camara z Guineje, kubánský tanečník Gerandy nebo mladé tanečnice Nataly a Naya ze Sýrie. Velký zájem projevilí návštěvníci také o workshop, na kterém si mohli s rodilým indiánem vyrobit amulet lapač snů. Obdivovali rovněž národní kostýmy latinskoamerických, asijských a afrických zemí, ukrajinské, ruské i české kroje. Z národních pokrmů jim chutnaly například výtečný bulharský tarator, bolívijská arašidová polévka, vietnamské závitky, ukrajinský boršč, africká káva a další exotické pokrmy. Festival doprovodila také výstava příběhů z africké osady Mayukwayukwa v Zambii, kde pomáhá i Charita ČR. Své výtvarné práce představili cizinci z Pobytového střediska MVČR v Kostelci nad Orlicí a syrský malíř Fahed.

Festival uspořádalo Integroční centrum pro cizince Diecézní charity HK ve spolupráci se Statutárním městem Hradec Králové, Královéhradeckým krajem, Filozofickou fakultou UHK, Ministerstvem vnitra ČR, SUZ MV ČR – PoS Kostelec n. O., KURO HK, MKI Klíč a Regionálním ukrajinským spolkem ve VČ. Více také na www.cizincihradec.cz.

Projekt Integroční centrum pro cizince AMIF/10/02 je financován v rámci národního programu Azylového, migračního a integračního fondu a rozpočtu Ministerstva vnitra ČR.

Jana Karasová)

Tříkrálová sbírka pomáhá také chudým Indům k univerzitnímu vzdělání

Vysoká inteligence a vynikající studijní výsledky často nestačí k tomu, aby se člověk dostal na vysokou školu. Mladí uchazeči potřebují také dobré rodinné zázemí, motivaci a v neposlední řadě i peníze. Pro nadané Indy ze sociálně slabých rodin proto bývá univerzitní vzdělání nesplnitelným snem.

V některých případech se daří proměnit sen v realitu. Osm indických studentů a studentek nastoupilo v akademickém roce 2017–18 do 1. ročníku vysokoškolského studia díky novému projektu Univerzita. Tři z nich studují učitelství, další dvě ošetřovatelství a zbývající tři farmacii, strojní inženýrství a architekturu. Tento projekt realizuje Diecézní charita Hradec Králové v oblasti Belgaum ve spolupráci s místním biskupem. Potřebné finanční prostředky získala Charita z Tříkrálové sbírky.

„Užívám si každou minutu svého studia,“ svěruje se budoucí zdravotní sestra Nikita Pinto. *„Když se během svých praxí setkávám s pacienty, velmi si považuji toho, že jsem sama zdravá. Snažím se většinu svého času trávit s pacienty a pečovat o ně. Získané vědomosti mohu využít také u nás doma. Kdykoliv někdo z mé rodiny onemocní, dokážu se o něj dobře postarat.“*

Další z podporovaných je studentka farmacie Jessica Sequeira, která první ročník zakončila s vyznamenáním. *„Jsem nesmírně vděčná, že se mohu dále vzdělávat. Naučila jsem se mnoho věcí o lidském těle a o klinických podmínkách. Jsem ráda, že máme praktické hodiny přímo v nemocnici,“* říká Jessica. *„Až dokončím své šestileté studium, chtěla bych být inspektorkou v oblasti zdravotnictví a dohlížet na bezpečí pacientů.“*



Indický student Subhani, který je zapojený do projektu Univerzita, chce být dobrým učitelem. Foto: archiv Adopce na dálku DCh HK

Hned tři studenti zapojení do projektu Univerzita nastoupili na učitelství. Jedním z nich je Subhani Vardi. *„Chtěl bych být dobrým učitelem. Je to podle mne to nejlepší povolání,“* nenechává Subhani nikoho na pochybách, jaký je hlavní cíl jeho studia. *„Tato profese pomáhá rozvíjet celou naši společnost. Jako učitel mohu předávat dětem morální hodnoty, aby byly dobrými občany Indie.“*

Projekt hradecké Diecézní charity pomáhá mladým Indům, aby mohli naplno využít svůj potenciál. To jim v budoucnu umožní vykonávat kvalifikovanou práci, což bude mít velký přínos pro celou indickou společnost – nejen v oblasti školství a zdravotnictví. Projekt Univerzita bude pokračovat i v následujících letech a podpoří další sociálně znevýhodněné mladé lidi. V akademickém roce 2018–2019 je do projektu zapojeno již 19 studentů a studentek.

Vojtěch Homolka)

SPOLU Na Sioně

Ne jednou jsme Vás seznamovali s naší činností, ale tentokrát bychom Vám chtěli přiblížit, co naše služba dětem přináší – představujeme Vám Adama a Evu. *„Jmenuji se Adam, je mi 13 let, chodím na základku. Učení mě moc nebaví, ale jde to. Mám asistentku, která mně tolik nevdává, ale spolužáci se na mě divně koukají. Bez ní bych těžko zvládal soustředit se na to, co se děje ve škole. Někdy ani vlastně nerozumím tomu, co se děje. Dřív jsem přemýšlel, proč se se mnou nikdo nebaví, když dělám a říkám stejné věci jako spolužáci. Teď už se o to ani nesnažím, stejně by se mi jen smáli. Raději si vezmu mobil a hraju si nějakou hru s virtuálním kamarádem.“* Eva chodí do jiné základní školy, ale to co prožívá Adam, prožívá podobně i Eva, jen to nedává tolik znát.

Oba stojí o kamarády, přijetí, ocenění, úspěch, společné zážitky, ale ne vždy mají takové dovednosti, které by jim to umožňovaly. Proto se tyto dovednosti, které jsou jiným dány od přírody, musí učit. Není to pro ně jednoduché. Naše služba právě těmto dětem poskytuje prostor, kde mohou sdílet své zkušenosti, kde se jim dostane pochopení a povzbuzení. Dětem nabízí pravidelné setkávání, při kterém sdílejí negativní i pozitivní zážitky, učí se rozumět svým pocitům, ale i pocitům druhých, učí se s nimi zacházet. Nacvičují konkrétní situace, ve kterých si neví rady, také se učí respektovat dohodnutá pravidla, hrají si spolu, povídají. Vzájemně si poskytujeme zpětnou vazbu na to, jak působíme na druhé svým vzhledem, chováním, slovem a co můžeme změnit.

Moc děkujeme našim asistentům, kteří se zapojují do některých našich aktivit. Jejich ochota, vstřícnost, snaha, nápady, motivace dětí, povzbudivá slova a úsměv jsou to, co dětem pomáhá. Jsou dětem nejen pomocníky, ale i kamarády. Děkujeme i městu Kutná Hora, které nás dlouhodobě finančně podporuje. Více o naší činnosti: <https://www.strediskonasione.cz>.

Monika Šotová a Irena Řezníčková-Šenkapounová)



EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program



MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Projekt: Centrum sociálních služeb Hlinsko – rekonstrukce objektu

Vytvoření Centra sociálních služeb Hlinsko pro zkvalitnění a rozšíření poskytovaných sociálních služeb v Hlinsku, zvýšení dostupnosti a operativnosti služeb ve městě Hlinsko a okolí, to je hlavním cílem projektu, který započala Oblastní charita Nové Hrady u Skutče již v létě loňského roku.

Charita má v Erbenově ulici v Hlinsku ve vlastnictví dům, ve kterém před rekonstrukcí byla prodejna výrobků Charity, sklad kompenzačních pomůcek, sklad humanitární pomoci a kancelář zdravotních sester, které poskytují ošetrovatelskou službu. Objekt již dlouhodobě nevyhovoval potřebám Charity, pečovatelská služba a sociálně terapeutické dílny byly z důvodu zvyšujícího se počtu uživatelů i zaměstnanců umístěny do prostor pronajatých od města Hlinska.

V současné době se rekonstrukce objektu chýlí ke zdárnému konci. Venkovní opravy jsou již téměř hotovy a během zimy budou probíhat dokončovací práce v interiéru budovy. V okolí budovy vznikne parkoviště pro charitní vozy. Na jaře příštího roku se do nově zrekonstruované budovy vrátí kancelář zdravotních sester, sklad kompenzačních pomůcek a sklad humanitární pomoci. Po rekonstrukci se zde najde místo i pro zázemí služeb osobní asistence, pečovatelské služby, sociálně terapeutických



V rámci projektu Centra sociálních služeb Hlinsko byla také zakoupena čtyři nová vozidla pro služby osobní asistence, pečovatelské služby a další služby nového centra.



Rekonstrukce objektu Charity v Erbenově ulici v Hlinsku na Centrum sociálních služeb se blíží ke zdárnému konci.

dílen a také sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi. V rámci projektu Centra sociálních služeb Hlinsko byla zakoupena také čtyři nová vozidla pro tyto služby.

„Vzhledem k tomu, že poptávka po našich službách je čím dál větší, byl projekt na opravu budovy v našem vlastnictví velmi žádoucí a jsem šťastná za naše pracovníky i uživatele služeb, že jsme dokázali sehnat prostředky na jeho rekonstrukci. Naším cílem je zvýšení dostupnosti a efektivity všech služeb poskytovaných v oblasti Hlinska a okolí. Díky rekonstrukci objektu jsme zase o něco dál,“ říká ředitelka Oblastní charity Nové Hrady u Skutče paní Blanka Vopařilová.

Projekt je podpořen Evropským fondem pro regionální rozvoj a Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, část nákladů spojených s rekonstrukcí je financována z výnosů Tříkrálové sbírky.



Kontakt: Ludmila Dostálová
Oblastní charita Nové Hrady u Skutče
reditel@charita.info
www.novehrady.charita.cz

Jeden dárek navíc[®]

pro rodiny v Sýrii



Také o letošních Vánocích vzpomeňme na ty, kteří strádají, a připravme jim Jeden dárek navíc[®].

Občanskou válkou v Sýrii velmi trpí všichni obyvatelé, zoufale se však dotýká právě děti. Podpořte společně s námi výživový program arcidiecéze Aleppo, který dětem pomáhá zajistit pravidelné jídlo. Od arcibiskupa Arménské katolické církve Mons. Boutrose Mrayatliho, který za syrské projekty odpovídá, jsme obdrželi dopis společně s fotografiemi, v němž zmiňuje, jak byl dar od PMD v ČR na nákup potravin využit v loňském roce.

Letos chceme podpořit nákup potravin pro stovku dětí a jejich rodin. Náklady na jeden tzv. košík, v němž jsou potraviny na jeden měsíc, činí 230 Kč, příděl na půl roku pro jednu rodinu vyjde na 1380 Kč. Přispět však můžete libovolnou částkou. Své vánoční dárky pošlete, prosím, nejpozději do 31. 12. 2018.

Za jakoukoliv pomoc
Vám ze srdce
děkujeme!



PAPEŽSKÁ MISIJNÍ DÍLA
Na Kropáčce 30/1, 500 03 Hradec Králové
Tel. 604 838 882, pmd@missio.cz, www.missio.cz
Číslo účtu: 72540444/2700, VS: 240
Do zprávy pro příjemce uveďte: Sýrie.

Zájemcům vystavíme Potvrzení o přijatém daru.

